Gemeente Bladel

Gebiedsuitwerking Buitengebied

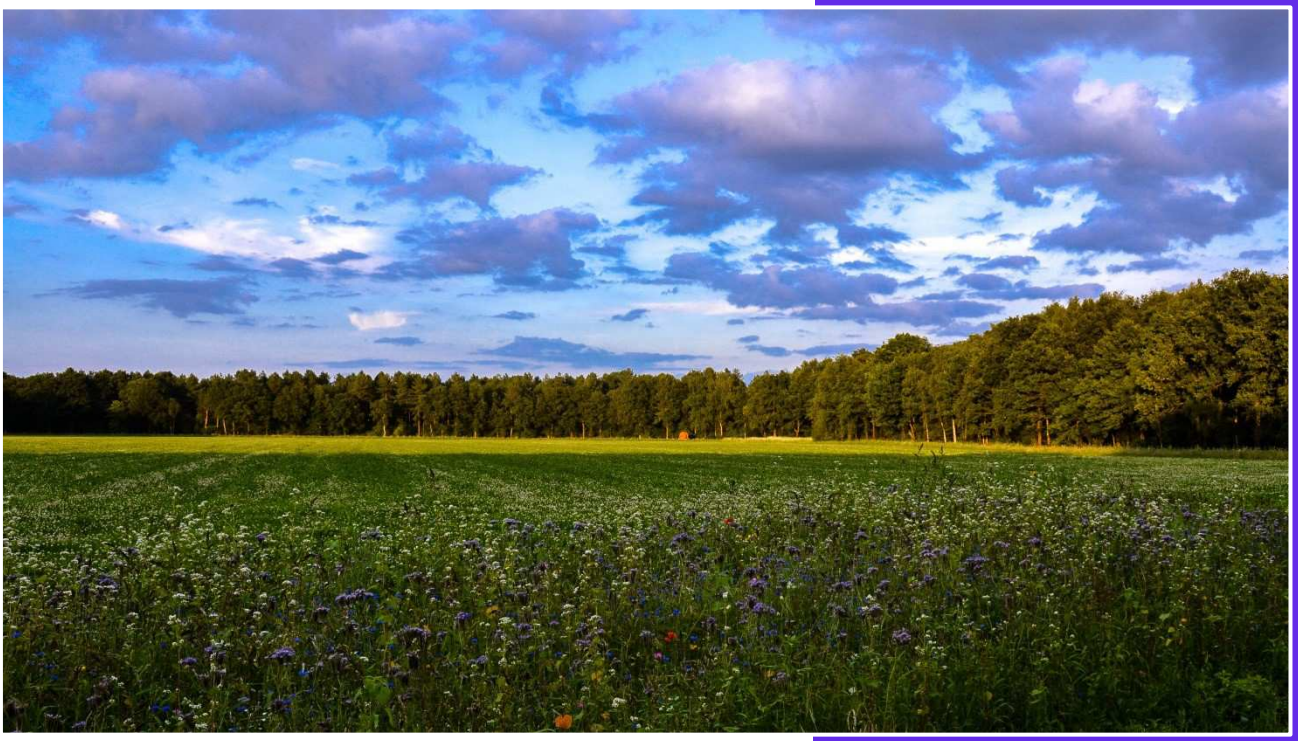

Afdeling Ontwikkeling
Definitieve versie

Vastgesteld door de gemeenteraad van Gemeente Bladel op 20 september 2018

Van naam gewijzigd door de gemeenteraad van gemeente Bladel op 25 september 2025

INLEGVEL “GEBIEDSUITWERKING BUITENGEBIED”

Voorliggend document betreft de “Gebiedsuitwerking Buitengebied”.

Deze “Gebiedsuitwerking Buitengebied” is op 20 september 2018 vastgesteld als de “Omgevingsvisie 1.1”. De inhoud van dit document was voorheen ook wel bekend als de “Plattelandsnota”.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft de gemeente Bladel een nieuwe omgevingsvisie opgesteld voor het gehele grondgebied van de gemeente. Deze visie is breder dan enkel het buitengebied. De ontwikkelrichting van het buitengebied blijft echter ongewijzigd en is op een hoger abstractieniveau opgenomen in de nieuwe omgevingsvisie.

De “Omgevingsvisie 1.1” bevatte op bepaalde onderdelen gedetailleerde uitwerkingen die te concreet waren om als visie te worden beschouwd. In lijn met de Omgevingswet passen deze aspecten beter binnen een programma of gebiedsuitwerking. Daarom is ervoor gekozen om het eerder door de gemeenteraad vastgestelde document met de kaders voor het buitengebied ongewijzigd over te nemen in de (nieuwe) omgevingsvisie.

Alle eerder door de gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten uit de “Plattelandsnota” en later de “Omgevingsvisie 1.1” zijn de afgelopen jaren in diverse herzieningen juridisch vertaald naar het bestemmingsplan buitengebied. Dit bestemmingsplan is van rechtswege onderdeel van het tijdelijke omgevingsplan geworden.

Met de vaststelling van de (nieuwe) omgevingsvisie is er dus niets veranderd voor het buitengebied. De opdracht van de gemeenteraad was immers om conserverend over te gaan. De naam van de visie voor het buitengebied is met de vaststelling gewijzigd naar “Gebiedsuitwerking Buitengebied”.

INLEIDING

1. Aanleiding

Voor u ligt de Omgevingsvisie 1.1. Dit document vormt een tussenstap naar een volwaardige en complete Omgevingsvisie voor de gemeente Bladel. Met de aankomende Omgevingswet (geplande invoering 2019) is het de bedoeling dat er meer eenduidigheid komt in het beleid rond de fysieke leefomgeving. Alle gemeenten dienen op basis van deze wet te beschikken over een Omgevingsvisie waarin al het beleid wat betrekking heeft op de fysieke leefomgeving integraal is gebundeld. Uiteindelijk wordt dit beleid doorvertaald in een Omgevingsplan, wat te vergelijken is met wat nu het bestemmingsplan is. De gemeente Bladel heeft gekozen voor een werkwijze waarin in fasen wordt toegewerkt naar een integraal beleid.

In deze tweede versie is het Plattelandsbeleid opgenomen. Dit beleid gaat in op ruimtelijke zaken in het buitengebied. Het was voorheen beschreven in de Plattelandsnota 2013. De evaluatie en hernieuwing van dit beleid heeft geresulteerd in de Omgevingsvisie 1.0. Vanuit het Coalitieakkoord van 2018 is de wens ontstaan om enkele wijzigingen aan te brengen, wat nu heeft geresulteerd in de Omgevingsvisie 1.1. De komende jaren zal tegelijk met het actualiseren steeds meer beleid worden ingebed in dit document, met als resultaat dat steeds een nieuwe geconsolideerde versie (met een nieuwe versie-aanduiding) door de gemeenteraad wordt vastgesteld totdat de visie uiteindelijk volledig is. Dat betekent ook dat de vorm van deze visie nog flexibel is en gaandeweg kan worden aangepast aan nieuwe inzichten en ervaringen. Dit komt de ontwikkeling van een integraal, efficiënt en praktisch beleid ten goede.

2. Leeswijzer

Met deze visie beoogt de gemeente duidelijkheid te geven in haar ambitie en bijbehorende uitgangspunten voor het beleid. Er is gekozen voor een onderverdeling van het beleid in drie thema's:

1. Milieu en Leefomgeving; onderwerpen die betrekking hebben op de groene leefomgeving.
2. Economische activiteiten; onderwerpen die betrekking hebben op de economische sector.
3. Mens en Maatschappij: onderwerpen die betrekking hebben op maatschappelijke elementen zoals wonen en zorg.

In bijlage 2 zijn de actiepunten samengevat die voortvloeien uit dit beleid.

Zoals eerder gesteld, is deze visie nog niet volledig. In de komende jaren zullen de thema's worden aangevuld met nieuwe beleidsonderwerpen totdat een complete visie is vastgesteld.

INHOUD

BEGRIPPENLIJST 6
THEMA 1 MILIEU EN LEEFOMGEVING 8
1. Natuur en bosgebieden 8
1.1. Ontwikkelingen 8
1.2. Ambitie 9
1.3. Beleid 9
2. Duurzame energie 12
2.1. Ontwikkelingen 12
2.2. Ambitie 13
2.3. Beleid 13
THEMA 2 ECONOMISCHE ACTIVITEITEN 16
3. Grondgebonden landbouw 16
3.1. Ontwikkelingen 16
3.2. Ambitie 17
3.3. Beleid 17
4. Veehouderij 18
4.1. Ontwikkelingen 18
4.2. Ambities 19
4.3. Beleid 20
5. Be – en verwerking van mest 22
5.1. Ontwikkelingen 22
5.2. Ambitie 23
5.3. Beleid 23
6. Toerisme en recreatie 25
6.1. Ontwikkelingen 25
6.2. Ambitie 25
6.3. Beleid 25
7. Overige economische bedrijvigheid 30
7.1. Ontwikkelingen 30
7.2. Ambitie 30
7.3. Beleid 30
THEMA 3 MENS EN MAATSCHAPPIJ 34
8. Wonen 34
8.1. Ontwikkelingen 34
8.2. Ambitie 34
8.3. Beleid 34

Bijlage 1 Feiten en cijfers 40
Bijlage 1.1 Grondgebruik gemeente Bladel 40
Bijlage 1.2 Gebruik van cultuurgrond gemeente Bladel 42
Bijlage 1.3 Agrarische bedrijven gemeente Bladel 44
Bijlage 1.4 Kwaliteit woon – en leefklimaat gemeente Bladel 46
Bijlage 2 Actiepunten 48

BEGRIPPENLIJST

Bedrijfsontwikkeling: Met bedrijfsontwikkeling wordt groei en/of omvorming van een agrarisch bedrijf bedoeld. Dit kan betekenen dat het agrarisch bedrijf meer dieren gaat houden of dat het bedrijf (deels) wordt omgevormd naar een andersoortige economische activiteit. Die activiteit kan niet-agrarisch zijn.

Goed woon – en leefklimaat: Onder een goed woon- en leefklimaat wordt in ieder geval geen overbelasting op het gebied van emissies of een negatieve beleving verstaan zoals eerder met het onderzoek naar urgentiegebieden inzichtelijk is gemaakt. Onder een goed woon – en leefklimaat wordt bedoeld een leefomgeving waarin de luchtkwaliteit (fijnstof, endotoxinen, ammoniak, zoönose, roet en stikstofdioxide), waterkwaliteit en geluid – en geurbelasting voldoen aan de advieswaarden van Gezondheidsraad, RIVM en GGD (zie ook bijlage 1.4).

Landschappelijke inpassing: Inpassing die voldoet aan de voorwaarden bij buitenplanse ontwikkelingen zoals vernoemt in de actuele versies van de Afstemmingsnotitie 'Landschapsinvesteringsregeling De Kempen' en bij binnenplanse ontwikkelingen zoals vernoemt in het 'Landschapsontwikkelingsplan Bladel'.

Grondgebonden landbouw: Agrarische activiteit die afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond in de directe omgeving van het betreffende bedrijf. Concreet gaat het dan om akkerbouw, ook als dit ten doel heeft om veevoer te produceren (bijvoorbeeld gras –en maisteelt). Let wel: het gaat dus niet om het wel – of niet grondgebonden zijn van het bedrijf in zijn geheel. De term gaat in op de activiteit op zichzelf.

Veehouderij: Activiteit waarbij vee gehouden en/of gefokt wordt in dergelijke hoeveelheden, dat het vergunningplichtig is. De bijbehorende normen zijn beschreven in het Besluit omgevingsrecht.

THEMA 1 MILIEU EN LEEFOMGEVING

1. Natuur en bosgebieden

1.1. Ontwikkelingen

1.1.1. Overlast in natuurgebieden

Natuurgebieden in de gemeente Bladel worden al jarenlang door verschillende doelgroepen gebruikt. Dit varieert van licht recreatief gebruik, zoals wandelen en fietsen, tot activiteiten van de scouting en georganiseerde oefeningen voor brandweer. Daarnaast dienen natuurgebieden ook als habitat voor flora en fauna en wordt een deel ook als productiebos gebruikt. De natuurgebieden in de gemeente Bladel waren over het algemeen vrij toegankelijk voor allerlei verschillende vormen van gebruik. De afgelopen jaren wordt echter steeds meer overlast ervaren in natuurgebieden door met name afvaldumpingen, gemotoriseerd verkeer, loslopende honden en stropen. Onderzoek heeft uitgewezen dat er behoefte is aan maatregelen om de overlast terug te dringen. Deze maatregelen worden nu stapsgewijs uitgevoerd.

1.1.2. Systeemherstel

In Nederland wordt de natuur bedreigd door verzuring, vermesting en verdroging door de depositie van stikstof, fosfaat en ontwatering. De milieudruk is sinds 1990 flink verminderd door verlaging van emissies van vervuilende stoffen. Echter, de druk op natuur, zoals afgemeten in stikstofdepositie onder andere, is nog te hoog en ongeschikt voor een duurzaam voorkomen van veel soorten en ecosystemen. Uit de aanwezige vegetatie in verschillende ecosystemen in de periode 1999-2016 blijkt dan ook dat de lokale milieucondities voor landnatuur gemiddeld genomen zijn verslechterd. Verbeteringen zijn er wel in minder gevoelige gebieden en in gebieden waar herstel- en inrichtingsmaatregelen zijn uitgevoerd. Uit overzichtskaarten over ammoniakconcentraties, verzurende en vermestende deposities, versnippering en verdroging in Nederland blijkt dat deze conclusie ook voor Bladel te trekken is. De milieudruk is overigens al flink gedaald sinds 1990 door afname van emissies[1], vanwege aangescherpte regelgeving en daarop volgende maatregelen, maar is nog steeds niet op het gewenste niveau. Op dit moment is nog bijna de helft van de stikstofdepositie en twee derde van de fosfordepositie te wijten aan uit – en afspoeling vanuit de landbouw[2]. Ook zijn gebieden versnipperd waardoor soortenverspreiding in mindere mate of niet langer mogelijk is. Dit heeft negatieve gevolgen op de biodiversiteit.

[1] PBL (2016) Cijfers over natuur en milieu.
[2] Compendium voor de leefomgeving (2018) emissie naar lucht, water en bodem

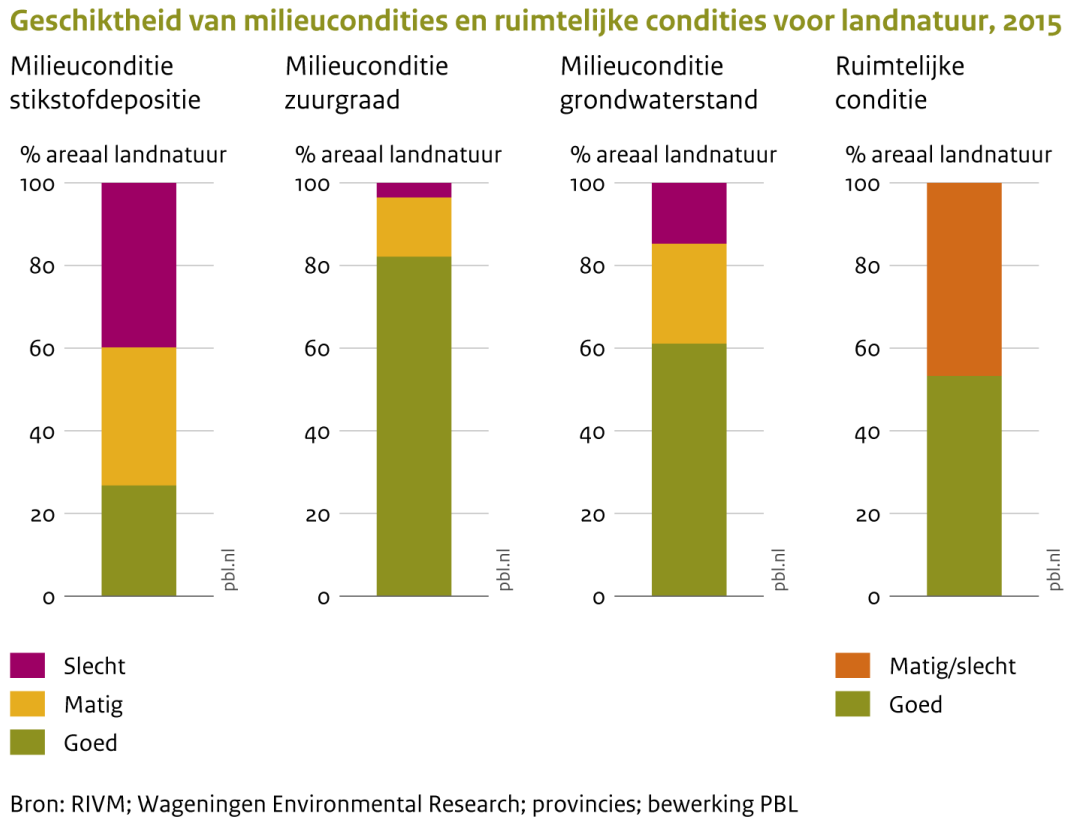

Figuur 1 Geschiktheid van milieucondities en ruimtelijke condities voor landnatuur (2015)

1.1.3. Bijen en andere bestuivers

De afgelopen tijd is veel aandacht geweest voor de achteruitgang van de populatie bijen en andere insecten. De achteruitgang is te wijten aan een combinatie van verdwijnen van leefgebied, gebruik van pesticiden en een dodelijk virus wat heerst binnen de bijenpopulatie. De gemeente Bladel zorgt op eigen gronden voor optimale leefomstandigheden doordat zij al sinds de jaren ’80 geen bestrijdingsmiddelen meer gebruikt en ecologisch beheer toepast. Bij aanplant worden ook altijd inheemse soorten gebruikt die voedsel bieden voor insecten. Er is in 2016 ook een project opgestart (Bloeiende Kempen) om de omstandigheden nog verder te verbeteren. Op gronden van particulieren en bedrijven is nog ruimte voor verbetering. Dit blijkt onder andere uit de resultaten van weidevogeltellingen. Vogels die afhankelijk zijn van insecten als voedselbron, gaan steeds verder achteruit. De gemeente kan weinig invloed uitoefenen op het beheer van andermans percelen. Toch wordt een meer natuurvriendelijk beheer gestimuleerd, voornamelijk via de Subsidieregeling ‘Groen Blauw Stimuleringskader. Via deze regeling is al enkele jaren subsidie beschikbaar vanuit gemeente, Provincie en waterschap. Dit bedrag van € 72.000,- is de afgelopen vijf jaar voor 93% benut voor aanleg en beheer van landschapselementen zoals kruidenrijke randen en poelen.

1.2. Ambitie

De gemeente Bladel streeft naar verbetering van de kwaliteit van bestaande natuurgebieden. Tevens is de ambitie om verlies van biodiversiteit en genetische diversiteit tegen te gaan.

1.3. Beleid

1.3.1 Duidelijke keuzes in toegestane gebruik natuurgebieden

De gemeente Bladel maakt bewuste keuzes voor de doelgroepen die welkom zijn en de activiteiten die toegestaan zijn in natuurgebieden. Onder natuurgebieden worden gebieden met bestemming natuur en/of bos verstaan. Alleen de volgende doelgroepen zijn welkom in de natuurgebieden:

- Wandelaars
- Honden mits aangelijnd (uitgezonderd daarvoor aangewezen hondenlosloopgebieden)
- Fietsers.
- Menners en ruiters

- Bedrijven en particulieren die grond bezitten in het gebied, of in opdracht van de eigenaar een activiteit verrichten op deze grond (inclusief landbouwvoertuigen)
- Wildbeheerders van Wildbeheereenheid Wester Kempen
- Bosbouwmachines die werkzaamheden in de natuurgebieden uitvoeren voor natuurbeheer, onderhoud van zandpaden en/of houtoogst
- Georganiseerde activiteiten door scouting, brandweer, hondenverenigingen of vergelijkbare instanties, mits zij dit in overleg met de gemeente organiseren (middels melding of aanvragen vergunning)
- Overig gemotoriseerd verkeer is enkel toegestaan op openbare wegen (zie ook wegenlegger)

De gemeente zet zich de komende jaren in om de overlast van afvaldumpingen, gemotoriseerd verkeer, loslopende honden en stropen zoveel mogelijk te verminderen middels meer handhaving, aanleg van fysieke beperkingen en de inzet van communicatie ter verhoging van de bewustwording.

1.3.2 Systeemherstel van natuurgebieden

Doel van het beleid is om een verbetering van de kwaliteit van natuur te bewerkstelligen. Dit wordt bewerkstelligd middels systeemherstel. Met systeemherstel wordt bedoeld dat de anorganische factoren voor een optimale ontwikkeling van de natuur in orde worden gebracht. Door de waterkwaliteit op orde te brengen, de grondwaterstand op een geschikte hoogte te brengen voor de plantensoorten die in een natuurgebied leven, en de hoeveelheid nutriënten (met name fosfaat) in bodem en water te minimaliseren worden de voorwaarden geschapen voor natuur die veerkrachtig is. Dan wordt dus niet zozeer gestuurd op soorten maar juist op het scheppen van de juiste omstandigheden en ervan uit te gaan dat de diversiteit aan soorten dan vanzelf zal ontstaan. Deze aanpak heeft ook een positief effect op de waterkwaliteit, wat gunstig is, omdat deze in de gemeente Bladel nog niet voldoet aan Europese normen van de Kaderrichtlijn Water. De gemeente zet daarom in op:

- Omzetten van landbouwpercelen die nog in kerngebieden natuur liggen naar natuur middels aankopen en/of ruilen van percelen
- Verminderen van nutriëntendepositie op landbouwgronden die tegen kerngebieden aan liggen middels verhoogde inzet op communiceren van de mogelijkheden voor Stika

Daarbij stuurt de provincie in haar beleid op een beperking van emissies van ammoniak door bij uitbreidingen van veehouderijen alleen toename in ammoniakemissie toe te staan als er geen effect optreedt op de natuur (via de Natuurbeschermingswet). De gemeente neemt een vergelijkbare regeling op in het bestemmingsplan voor het buitengebied (doorwerking) om kwetsbare natuur te ontzien. (zie ook paragraaf 3.3).

1.3.3 Bijen en andere bestuivers

Om bijen en andere insecten nog meer te helpen zal de gemeente Bladel de komende jaren meer bosranden omzetten naar een opgaande zoombeplanting. Dit biedt een goede leefomgeving en meer voedsel. De maatregel wordt uitgevoerd aan diverse bosranden die op het zuiden gericht zijn. Daarnaast houdt de gemeente bij aanplant en beheer rekening met bijen en andere insecten door te kiezen voor inheemse soorten die ook voedsel bieden en de openbare ruimte chemie-vrij te beheren. Bermen worden ecologisch beheerd. Meer details betreffende dit beleid is omschreven in de Groenvisie “Groen tot in de kern(en)” 2009-2024 van de gemeente Bladel.

2. Duurzame energie

2.1. Ontwikkelingen

In 2009 is de Klimaatvisie vastgesteld. Daarin hebben de Kempengemeenten zich ten doel gesteld om energieneutraal te zijn in 2025. Uit tussentijdse evaluaties blijkt dat de planningen voor het terugdringen van het energiegebruik en het uitbreiden van de opwekking van duurzame energie niet worden behaald. De monitoringscijfers lopen altijd een paar jaar achter omdat niet eerder beschikt kan worden over de juiste cijfers. In de voortgangsrapportage van 2013 stond dat een besparing gerealiseerd is t.o.v. 2007 van 4%, terwijl uitgegaan was van een besparing van 13.8%. Daarnaast werd in 2013 7,3% van het energiegebruik duurzaam opgewekt, terwijl was uitgegaan van 13,5 % duurzaam opgewekte energie. Om de doelstelling te halen is enorm veel inzet noodzakelijk.

Er zijn vier energiebronnen die potentie hebben om significant bij te dragen aan de doelstelling:

2.1.1 Windenergie

Windenergie is energie die besloten ligt in een bewegende luchtstroom. In de gemeente Bladel is op diverse locaties voldoende wind beschikbaar om een economisch interessante hoeveelheid energie te produceren. Voor het plaatsen van windturbines moet worden voldaan aan verschillende richtlijnen en regels die mens en natuur beschermen:

- Locatie en bestemmingsplan
- Afstanden tussen windturbines
- Maximale hoogte
- Geluidzones
- Veiligheidszones rond bebouwing, infrastructuur, hoogspanningslijnen en luchthavens
- Uitsluiting van stiltegebieden natuurmonumenten.
- Rekening houden met natuurnetwerk
- Landschappelijke inpassing
- Voorkomen van slagschaduw
- Draagvlak en social return
- Financiële haalbaarheid

Daarnaast is een gedragscode ‘Acceptatie & Participatie Windenergie op Land’ opgesteld door NWEA, de Natuur en Milieufederaties, Natuur & Milieu, Greenpeace, Milieudefensie en ODE decentraal. Hierin worden eisen gesteld aan onder andere de verdeling van opbrengst onder de lokale samenleving, communicatie en participatie. Kern van de gedragscode is dat de omgeving in een zo vroeg mogelijk stadium bij windprojecten wordt betrokken. Ontwikkelaars die lid zijn van de NWEA zijn verplicht zich aan de gedragscode te houden. Zij worden gecontroleerd door het Dagelijks Bestuur.

Volgens de prognose van de Provincie[3], rekening houdend met bestaande normen en verwacht beleid, is er in de regio zuidoost Brabant ruimte voor minimaal 36 en maximaal 518 windturbines.

2.1.2 Zonne-energie

Zonne-energie kan worden opgewekt door zonlicht met behulp van fotovoltaïsche cellen (PV-cellen) om te zetten in elektriciteit. Voor een huishouden is, afhankelijk van het verbruik, tussen de 20 en 40 m^2 aan panelen nodig. Dit uitgaande van een opbrengst van 120 kWh/m^4. Panelen kunnen worden geplaatst op daken maar ook op maaiveldniveau. Er zijn bij woningen restricties voor rijksmonumenten. Voor panelen op maaiveldniveau (zonne-akkers) gelden restricties binnen de groenblauwe mantel (hier worden natuur – en kwaliteitswaarden zeer belangrijk geacht).

2.1.3 Biomassa (co-vergisting)

Bij co-vergisting wordt mest samen met ander organisch materiaal (snoeiafval, bermgras etc.) vergist. Het gas dat vrijkomt kan opgewerkt worden tot gas, elektriciteit en/of restwarmte. Uit een evaluatie van de vergisters in Nederland (RVO, 2013)[5] is gebleken dat de elektrische productie van de

[3] Provincie noord Brabant (2016). Factsheet Gebiedsstrategie Duurzame Energieopgave Regio Zuidoost
[4] Volgens Energieleveranciers.nl
[5] RVO (2013) Evaluatie van de vergisters in Nederland

bestaande installaties varieert van 1.009 MWh (klasse <500kW$_e$) tot 15.041 MWh (klasse industriele vergisting) per jaar per installatie. Dat staat gelijk aan de energiebehoefte van 306 tot 4558 huishoudens (uitgaande van een verbruik van 3300 kWh/jaar. Een biomassa-installatie kan ook gas produceren. Voor een dergelijke installatie moet worden voldaan aan diverse ruimtelijke – en milieueisen, die onder andere betrekking hebben op bereikbaarheid, veiligheid en zonering. Meer informatie hierover is opgenomen onder hoofdstuk 5.

2.1.4 Geothermie

Bij geothermie wordt gebruik gemaakt van aardwarmte. Een geothermische installatie is alleen economisch rendabel als deze aanwezig is in een gebied waar men niet te diep hoeft te boren (het warme grondwater is niet overal op dezelfde hoogte aanwezig) en waar de warmte in de directe omgeving gebruikt kan worden. In Bladel is nog geen seismische informatie beschikbaar over de potentie van de bodem voor geothermie. Volgens een globale studie uit 2016 blijkt dat de hoogte van warm grondwater in de gemeente Bladel waarschijnlijk zeer geschikt is voor geothermie. Dit is echter een inschatting, dus er zal seismisch onderzoek moeten worden uitgevoerd om dit vermoeden te bevestigen. Er zijn geen restricties vanwege waterwingebieden of grondwaterbeschermingszones. Er is echter (nog) geen stadswarmtenetwerk aanwezig, en de aanleg is naar verwachting niet economisch haalbaar. Er zijn daarentegen wel geschikte bedrijventerreinen die baat kunnen hebben bij geothermie.

2.1.5 Prognose realisatie duurzame energieopwekking

In het kader van de Klimaatvisie en de uitvoering hiervan is een prognose gemaakt van de benodigde energiebronnen voor het energieneutraal maken van de vijf Kempengemeenten. Ervan uitgaande dat het verbruik van de vijf Kempengemeenten nu 9,36 PJ is en daarop een besparing van 20% wordt gerealiseerd in het energieverbruik, is de realisatie van de volgende bronnen nodig in de vijf Kempengemeenten (bovenop wat er al is gerealiseerd tot en met 2016) en cumulatief:

- 150 windmolens van 3 MW
- 863.000 zonnepanelen (143 hectare)
- 2 geothermie installaties
- 20 biogasinstallaties van 1 MW
- 30 biomassakachels van 0,5 MW

Voor Bladel betekent dit globaal een vijfde deel van deze opgave.

2.2. Ambitie

De gemeente Bladel wil in 2025 energieneutraal zijn.

2.3. Beleid

Er zijn op dit moment vier kansrijke vormen van duurzame energieopwekking die toepasbaar zijn in het buitengebied, waarbij het beleid per vorm is uitgewerkt.

2.3.1. Windenergie

De gemeente wil graag dat er windmolens worden gerealiseerd waar mogelijk. Op dit moment stelt landelijke en provinciale regelgeving kaders voor de ontwikkeling van windmolens. Daarnaast is een gedragscode beschikbaar (Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land, 2016). De gemeente Bladel is van mening dat met de huidige wet– en regelgeving en de gedragscode voldoende kaders zijn gegeven voor een verantwoorde ontwikkeling van windmolens. Daarom stelt de gemeente geen aanvullende eisen. Er worden geen gebieden uitgesloten, ook geen bosgebieden.

Mocht er in 2020 nog geen initiatief bij de gemeente bekend zijn om windmolens te realiseren, dan gaat de gemeente zelf actief aan de slag om op eigen (al dan niet hiervoor aangekochte) grond windmolens te realiseren. De verwachting is dat de gemeente dan enkel in de grond hoeft te investeren en de realisatie kan overlaten aan een derde partij, aangezien de realisatie van windmolens voldoende lucratief is voor bedrijven om in te investeren. Door de verhuur van de grond kan de gemeente vervolgens inkomsten genereren en deze weer investeren in de lokale maatschappij.

2.3.2. Zonne-energie

De gemeente wil graag dat waar mogelijk zonnepanelen worden aangelegd. De voorkeur gaat uit naar de ontwikkeling van zonnepanelen op bestaande daken. Hiertoe is voor particulieren al een subsidieregeling van kracht (in 2014-2015 en in 2017-2018). Voor (agrarische) bedrijven is vanuit de gemeente nog geen stimuleringsregeling beschikbaar. Ook op gronden van de gemeente zelf liggen nog onbenutte kansen. Daarom wordt de komende jaren ingezet op:

- In stand houden van subsidieregeling voor (onder andere) zonnepanelen voor particulieren
- Opzetten van een lokaal project voor zonnepaneel-delen, in samenwerking met bedrijven
- Alle gemeentelijke gebouwen voorzien van zonnepanelen
- Aanleg van zonnepanelen op parkeerterreinen van de sportparken in bezit van de gemeente
- Zonnepaneelvelden buiten de bebouwde kom zijn toegestaan, mits wordt voldaan aan de eisen voor landschappelijke inpassing zoals die ook worden gehanteerd bij andere ontwikkelingen (zie ook begrippenlijst)
- Indien in 2020 niet 20% van de energie duurzaam is opgewekt, zal de gemeente ook zonnepaneel-velden realiseren op eigen grond met een minimum van 15 ha. Indien nodig zal hiervoor grond worden aangekocht.

2.3.3. Biomassa

De gemeente gaat ervan uit dat er bij het gebruik van biomassa voor biovergisting ook mest wordt vergist (co-vergisting). Daarom is het beleid opgenomen onder hoofdstuk 5.

2.3.4. Geothermie

In Bladel is nog geen seismische informatie beschikbaar over de potentie van de bodem voor geothermie. Daarnaast is geen stadswarmtenet aanwezig. Wellicht dat geothermie voor bedrijven interessant is. Vanwege de onbekende potentie kiest de gemeente Bladel ervoor om zelf geen initiatieven op te zetten maar wel mee te werken aan nieuwe initiatieven waarbij gebruik gemaakt wordt van geothermie.

THEMA 2 ECONOMISCHE ACTIVITEITEN

3. Grondgebonden landbouw

3.1. Ontwikkelingen

3.1.1. Groeiende concurrentie

In de grondgebonden agrarische sectoren is de behoefte om grond aan het bedrijf te binden in de afgelopen jaren sterk toegenomen. De ontwikkeling van bedrijven in zowel de melkveehouderij als de akkerbouw hangt nauw samen met een sterke mate van grondgebondenheid. Voor melkveehouders geldt dat ze afhankelijk zijn van fosfaatrechten, verantwoord plaatsen van mest, het telen van voldoende ruwvoer en het mogen houden van extra koeien. Voor akkerbouwers geldt dat een gezonde bodem voldoende vruchtrotatie mogelijkheden vraagt. Door de toenemende vraag stegen de grondprijzen in de afgelopen jaren fors; zowel voor aankoop als voor pacht. Naast de ambitie in de grondgebonden sectoren is de rente laag, waardoor de directe kosten van pacht en koop dicht bij elkaar liggen. Ook de potentiele verkopers ervaren een dilemma; de gedaalde rente raakt ook hun vermogensopbouw.

De concurrentie bestaat niet alleen tussen ondernemers onderling. Ontwikkeling van stedelijk – en recreatief gebied betekent dat landbouwgronden worden omgevormd naar een andere bestemming. De laatst beschikbare gegevens omtrent grondgebruik dateren van 2012. In de periode 2000-2012 is 144 hectare landbouwgrond (3%) omgezet naar bebouwd, - semi-bebouwd – en recreatieterrein (bijlage 1.1). In bijlage 1.2 is de verdeling van het gebruik van landbouwgrond (cultuurgrond) weergegeven en in bijlage 1.3 het aantal en type agrarische bedrijven. Daar is ook te zien dat het aantal bedrijven met grondgebonden activiteiten is afgenomen sinds 2010.

3.1.2. Agrobiodiversiteit

Het is aangetoond dat de biodiversiteit in agrarische gebieden steeds verder afneemt. Dit is onder andere terug te zien in de achteruitgang van weidevogels op het platteland van Bladel. Ook verdwijnen steeds meer landschapselementen. Het Stika (groenblauw stimuleringskader) is een regeling die subsidie verstrekt aan eigenaren en beheerders van landschapselementen, om zo ervoor te zorgen dat de elementen in stand blijven en/of nieuwe worden aangelegd. Uit de recente evaluatie blijkt echter dat er – vergeleken met andere Kempengemeenten – relatief weinig gebruik gemaakt wordt van deze regeling in de gemeente Bladel.

3.1.3. Bodemverarming

De bodem is een essentieel onderdeel voor de grondgebonden landbouw omdat het de bron is van voedingsstoffen voor de productie van voedsel, vezels en brandstof. Ook is de bodem van belang bij een goede waterhuishouding, waterzuivering, klimaatregulatie, opslag van koolstof en als habitat voor organismen. Op dit moment is verarming van de bodem in – onder andere – de Kempenregio's een aandachtspunt. Met name de hoeveelheid organische stof gaat achteruit. Hierdoor neemt de uitspoeling van nutriënten toe, het vermogen om water vast te houden daalt en de bodembiodiversiteit neemt af (met een negatieve invloed op de weerbaarheid tegen ziekten en plagen). Deze afname wordt voor een groot deel veroorzaakt omdat met de huidige (landelijke) wetgeving het nauwelijks mogelijk is om het organische stofgehalte op peil te houden.

3.1.4. Klimaatverandering

De grondgebonden landbouw ondervindt effect van klimaatverandering. In Nederland wordt verwacht dat er langere periodes van droogte zullen komen als ook hevigere regenbuien. Dat heeft nadelige gevolgen voor de zoetwatervoorziening, die van essentieel belang is voor de grondgebonden landbouw. Het is aannemelijk dat zowel droogteschade aan gewassen als ook wateroverlast steeds vaker zullen voorkomen. Het is daarom belangrijk dat er meer wateropslagcapaciteit wordt gecreëerd op hoge zandgronden zoals in de gemeente Bladel, zodat water opgeslagen kan worden en hiermee tegelijkertijd een teveel aan water kan worden opgevangen en ook bij droge periodes water beschikbaar blijft.

3.1.5. Modernisatie en innovatie

Aan grondgebonden landbouw worden steeds hogere eisen gesteld. Dit heeft onder andere geleidt tot de opzet van diverse samenwerkingsvormen en projecten die zoeken naar alternatieve manieren van grondgebonden landbouw. Bemesting en gewasmiddelengebruik zijn hier vaak de belangrijkste thema's. Er zijn al voorbeelden waarbij een middelenreductie van 90% is behaald en bijkomende financiële voordelen[6]. Zo heeft de brancheorganisatie akkerbouw zich ten doel gesteld om in 2030 emissie neutrale productieprocessen te realiseren. Andere ontwikkelingen zijn de toenemende inzet van drones en GPS voor zogenaamde precisielandbouw.

3.2. Ambitie

De gemeente wil duurzame en toekomstbestendige grondgebonden landbouw stimuleren en ruimte geven voor initiatieven die bijdragen aan kwalitatief hoogwaardige producten en voordelen oplevert voor milieu, natuur, landschap, gezondheid en/of klimaat.

3.3. Beleid

3.3.1. Agrobiodiversiteit

De gemeente wil de agrobiodiversiteit in het buitengebied vergroten. Daartoe wordt het Stika stelsel gecontinueerd en zal hier ook meer communicatie aan worden gewijd. Daarnaast blijft de landschappelijke inpassing in stand. Controle op uitvoering van deze inpassing wordt vanaf 2018 meegenomen in de controles binnen vergunningverlening bij de VTH.

3.3.2. Duurzaam grondbeheer

De gemeente streeft naar een optimale bodemkwaliteit. Dit door een goede balans tussen verschillende functies te realiseren in het buitengebied. Er zijn op dit moment verschillende ontwikkelingen gaande die invloed hebben over de grondverdeling – en posities. Zo worden overgangen tussen natuur en agrarisch gebied zachter om – onder andere – natuur – en waterkwaliteit te verbeteren. Ontwikkelingen die op dit moment spelen zijn de realisatie van Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de uitvoering van de PAS wetgeving (Programmatische Aanpak Stikstof), beekherstel, behoefte aan agrarische structuurversterking, gemeentelijke ambitie voor het terugdringen van chemiegebruik en vermindering van (o.a. agrarisch gerelateerde) verkeersdruk in natuurgebieden. De gemeente zal de mogelijkheid voor een kavelruilproject onderzoeken om al deze doelen op gestroomlijnde wijze vorm te geven. Daarbij is het uiteindelijk doel om op eigen pachtgronden te werken volgens de Skal-richtlijnen.

3.3.3. Schoon en voldoende water

Schoon en voldoende water is de basis voor een duurzame en toekomstbestendige grondgebonden landbouw. Enerzijds omdat het dient als belangrijke grondstof voor kwalitatief hoogwaardige producten, maar ook omdat het een graadmeter is voor de kwaliteit van natuur en milieu. De gemeente heeft een zorgplicht als het gaat om grondwaterbeheer, beheer van afvloeiend hemelwater en inzameling en transport van stedelijk afvalwater. In het Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020 zijn de speerpunten van het gemeentelijk beleid beschreven. De uitvoering van KALLISTO[7] is één van de maatregelen die voortvloeit uit dit beleid. Voor het beheer van oppervlaktewater is Waterschap de Dommel verantwoordelijk. Hierin wordt wel nauw samengewerkt met de gemeente. Ook perceeleigenaren hebben een zorgplicht en van hen wordt verwacht om zoveel mogelijk treffen van maatregelen ten behoeve van waterbeheer.

[6] MVO Nederland
[7] Kosteneffectieve Afvalwaterketenoptimalisatie door vuil. Lastreductie met Integrale directe Sturing – en investeringsmaatregelen, Ter verbetering van de Oppervlaktewaterkwaliteit

4. Veehouderij

4.1. Ontwikkelingen

4.1.1. Algemene ontwikkeling van de sector

De veehouderijen in het buitengebied zijn kenmerkend voor de Kempen en hebben het huidige landschap gevormd. De veehouderij is ook op economisch gebied belangrijk voor de regio. In de gemeente Bladel wordt ca. 16% van de werkgelegenheid geboden in de agrarische sector, waarvan 2% primair (agrarische bedrijven) en 14% secundair (bedrijven verbonden aan agrarische bedrijven)[8]. In zuidoost Brabant in 2016 werd 65% van die primaire arbeidsplaatsen ingevuld door gezinsarbeidskrachten[9]. Van het BNP in de gemeente Bladel mag 13% worden toegerekend aan de agrarische sector, waarvan 2% aan de primaire sector en 9% aan de secundair agrarische sector. Als de agrarische activiteit met 10 tot 20% zou afnemen, zou dat voor secundaire bedrijven een verlies van 20 tot 30% in BNP betekenen[8] hierboven.

Op het moment is binnen de veehouderijsector een transitie gaande die zich nog in de komende jaren zal voortzetten. Zo is het aantal veehouderijen in de gemeente Bladel sinds 2010 met 35% gedaald van 168 naar 110 in 2017. De hoeveelheid dieren (melkvee, overige rundvee, varkens en kippen) is gedaald met 6% tussen 2010 en 2017[9]. Het feit dat het aantal bedrijven sneller daalt dan het aantal dieren betekent dat er per bedrijf steeds meer dieren worden gehouden. Dat is in lijn met landelijke trends. Wat betreft de vergunningen zijn ook gegevens van 2018 beschikbaar. Hier is ook een dalende trend te zien. Het totaal aantal bedrijven met een vergunning voor het houden van vee is tussen 2010 en 2018 met 18% gedaald van 199 in 2010 naar 163 in 2018, het aantal vergunde dieren is in dezelfde periode met 22% gedaald[14]. In verhouding met voorgaande betekent dit ook dat er bedrijven zijn die geen of niet volledig gebruik maken van hun vergunning. De verwachting is dat nog 30% van de veehouderijen zal stoppen in de komende 4 jaar vanwege het ontbreken van opvolgers en verscherpte regelgeving met betrekking tot milieu en dierwelzijn[10].

4.1.2. Gezondheid

De afgelopen jaren is meer bekend geworden over de invloed van veehouderijen op de gezondheid van burgers. Veehouderijen hebben op verschillende wijze (positief en negatief) invloed op de gezondheid[11]. De belangrijkste voorlopige conclusies zijn als volgt:

- Bij mensen die dicht bij een veehouderij wonen komen astma en neusallergie minder voor.
- Wonen binnen een straal van 1 km rond een pluimveebedrijf geeft een licht verhoogde kans op longontsteking door fijnstof en endotoxine[12].
- Wonen binnen een straal van 2 km. rond een geitenhouderij geeft een grotere kans op longontsteking door nog onbekende oorzaak[13] (In de gemeente Bladel bevinden zich geen geitenhouderijen, wel net over de grens in de gemeente Reusel).
- Personen die in gebieden wonen met 15 of meer veehouderijen binnen een straal van 1 kilometer hebben vaker een verminderde longfunctie (ca. 4 á 5 %) en COPD-patiënten merken een verergering van hun ziekte. Een dergelijke concentratie van bedrijven komt in Bladel niet voor. Dit effect kan ook tijdelijk bij een lagere dichtheid van bedrijven, als ammoniakconcentraties hoog zijn.

De uitstoot van fijn stof (PM_{10}), afkomstig van de veehouderijen binnen gemeente Bladel, is tussen 2010 en 2018 afgenomen met 26%[14]. Voor ammoniak zijn de cijfers lokaal niet beschikbaar, maar op nationaal niveau is de uitstoot van ammoniak door veehouderijen tussen 1990 en 2015 met

[8] Duersen, J. van (2018). Conceptresultaten onderzoek 'Het belang van de agrarische sector voor de Kempengemeenten'.
[9] CBS, 5 mei 2018
[10] Backus, G., Sanden, A. van der (2017). Addendum onderzoek omvang en structuur veehouderij in Noord-Brabant
[11] Maassen et al. (2016). Veehouderij en gezondheid omwonenden. RIVM.
[12] In het onderzoeksgebied kwam dit overeen met een toename van patiënten met 7,2%
[13] In het onderzoeksgebied kwam dit overeen met een toename van patiënten met 5,4%.
[16] CBS, 5 mei 2018

ruim 68% afgenomen. In 2030 moet de uitstoot met nog 4% zijn afgenomen volgens de regelgeving[15].

Ten slotte gaat veehouderij net als andere vormen van bedrijvigheid in het buitengebied ook gepaard met verkeersbewegingen, die door geluid, emissie van fijnstof en kans op verkeersongevallen ook een negatief effect kunnen hebben op de leefomgeving.

4.1.3. Klimaat

De landbouw heeft, net als andere menselijke activiteiten, effect op het klimaat. In de landbouw komen verschillende broeikasgassen vrij, waaronder CO_2, methaan en lachgas. De landbouw was in 2016 verantwoordelijk voor 5% van de uitstoot van CO_2, 74% van de uitstoot van methaan en 77% van de uitstoot van lachgas. Lachgas komt in de landbouw met name vrij bij bemesting van de bodem en methaan is afkomstig van mest en uit het spijsverteringstelsel van de koe. Sinds 2010 heeft de sector de uitstoot van CO_2 gereduceerd met 19%, de uitstoot van methaan is toegenomen met 5,6% en de uitstoot van lachgas is gelijk gebleven[16].

De landbouw biedt ook kansen om klimaatverandering tegen te gaan door vastlegging van koolstof (organische stof). Korttijdelijk in de vorm van biomassa (gewassen op het land) en langdurig door het binden van organische stof aan de bodem. Daarnaast biedt het cultuurlandschap ruimte voor klimaatadaptatie, omdat hemelwater er kan worden opgevangen en inzijgen waarmee wateroverlast wordt tegengegaan. Door bodembeheer en wateropvang ‘in de haarvaten’ te stimuleren, kunnen deze voordelen worden vergroot. Het cultuurlandschap en agrarische bouwvlakken bieden ook ruimte voor de opwekking van hernieuwbare energie.

4.1.4. Geur

Geur afkomstig van veehouderijen wordt soms als hinderlijk ervaren. Het kan ook een effect hebben op de gezondheid van degenen die de overlast ervaren. Sinds 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) van kracht. In Bladel worden sinds 2014 strengere geurnormen gehanteerd dan de standaardwaarden (0,1 ouE/m3 op de bebouwde kom van Netersel, 1 ouE/m3 op de bebouwde kommen van Bladel, Hapert, Hoogeloon en Casteren en 10 ouE/m3 in het buitengebied). De evaluatie van deze keuze, uitgevoerd in 2017 door de Omgevingsdienst zuidoost Nederland[17], laat zien dat de geurbelasting in de gemeente Bladel sinds 2008 is afgenomen met 36% en het leefklimaat sterk is verbeterd. Het aantal klachten over geuroverlast, afkomstig van veehouderijen, is sinds 2012 toegenomen van 8 klachten per jaar naar 107 in 2017. Deze contradictie is waarschijnlijk te verklaren doordat het klachtenmeldpunt de afgelopen jaren veel is gepromoot door de gemeente en daardoor beter bekend en bereikbaar is geworden.

4.2. Ambities

1. De gemeente Bladel streeft naar het verbeteren en het creëren van een goed woon- en leefklimaat[18] in het buitengebied. Onder een goed woon- en leefklimaat wordt in ieder geval geen overbelasting[19] op het gebied van emissies of een negatieve beleving verstaan zoals eerder met het onderzoek naar urgentiegebieden inzichtelijk is gemaakt.

2. We streven een goed (agrarisch) ondernemersklimaat in het buitengebied na, zodat een gezonde bedrijfsontwikkeling mogelijk blijft in balans met de omgeving. Dit draagt bij aan het doel om het “Economisch hart van de Kempen” te blijven.

3. De gemeente Bladel streeft naar een beperking van de gezondheidsrisico’s met betrekking tot veehouderij. De emissies van stoffen vanuit de veehouderij die de gezondheid nadelig kunnen beïnvloeden mogen gemeente-breed niet toenemen.

[16] CBS, 5 mei 2018
[16] CBS, 5 mei 2018
[17] Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (2017). Evaluatie en gebiedsvisie geur en veehouderij 2017 - Gemeente Bladel.
[18] Definitie is opgenomen in begrippenlijst
[19] Een situatie waarbij niet wordt voldaan aan de gezondheidskundig advieswaarde voor endotoxine en fijnstof en/of de geurbelasting niet tenminste redelijk goed is (conform richtlijn geurhinder GGD).

4. We streven naar ondernemingen in het buitengebied, waarbij kringlopen zoveel als mogelijk op bedrijfsniveau gesloten worden en hernieuwbare energie wordt opgewekt.

5. We streven naar een optimale huisvesting van dieren die minstens voldoet aan de wettelijke kaders.

6. We stimuleren en streven naar een vermindering van het antibiotica gebruik.

7. We streven naar een goede ruimtelijke ordening waarbij sprake is van een juiste balans tussen groene en rode ontwikkelingen. Ontstening van het buitengebied waar mogelijk en nieuwe ontwikkelingen gaan gepaard met een goede landschappelijke inpassing.

4.3. Beleid

De agrarische sector heeft invloed op het buitengebied, klimaatverandering en het milieu. De sector hoort van oudsher bij de gemeente Bladel, is een economische drager van het buitengebied, een belangrijke (indirecte) werkgever en de sector vormt en beheert ons cultuurlandschap. De sector is nodig om bestaande kwaliteiten van het buitengebied te behouden. Door te sturen op een verdere verduurzaming kunnen agrarisch bedrijven ook bijdragen aan een beter woon- en leefklimaat, oplossingen tegen klimaatverandering en meer biodiversiteit. Hiervoor streeft de gemeente naar eenduidig, stimulerend en stabiel beleid. Binnen vastgestelde beleidskaders wordt de bevoegdheid voor procedures zoveel als mogelijk bij het college van B&W gelegd. Hiermee worden procedures aanzienlijk verkort en worden willekeur en rechtsongelijkheid voorkomen.

Uitbreiding en/of wijziging van een veehouderijbedrijf wordt mogelijk gemaakt binnen randvoorwaarden. De gemeente Bladel vindt het belangrijk dat de veehouderij maatschappelijk verantwoord onderneemt en ambitieuze doelen nastreeft op het gebied van dierenwelzijn, duurzame energieopwekking, klimaatadaptatie, leefbaarheid, landschapskwaliteit en zo min mogelijk risico's voor de volksgezondheid.

Er moet een balans zijn tussen de verschillende belangen en risico's in het buitengebied. Dit komt ook tot uiting in de ambities van de gemeente, waarin zowel gestreefd wordt naar de beperking van gezondheidsrisico's als ook naar een goed (agrarisch) ondernemersklimaat in het buitengebied voor een gezonde bedrijfsontwikkeling. In het beleid voor veehouderijen hanteert de gemeente daarom de volgende thema's als speerpunten:

- Gezondheid
- Goede landschappelijke inpassing
- Ruimte voor innovatie

4.3.1 Gezondheid

De gemeente Bladel streeft naar een beperking van de gezondheidsrisico's met betrekking tot veehouderij. Dit beleid is van toepassing op veehouderijen die melkvee, overig rundvee, kippen, varkens, nertsen of geiten houden. Onder de gezondheidsrisico's wordt verstaan:

- Risico's door fijnstof, endotoxinen, zoönosen en ammoniak afkomstig van dieren, mest en transport
- Geurhinder
- Geluidshinder

Uitgangspunt is dat ontwikkelingen mogelijk zijn, als deze tenminste geen toename in de emissie van fijnstof, ammoniak en endotoxinen veroorzaakt op gemeentelijk niveau ('ja, mits' principe). Dit wordt als binnenplanse afwijkingsmogelijkheid in het bestemmingsplan buitengebied opgenomen.

Het doel is om een vermindering te realiseren in de uitstoot van stoffen door de veehouderij die mogelijk een negatief effect hebben op de gezondheid en de vermindering van overlast door geur. De gemeente Bladel hanteert hiervoor de volgende uitgangspunten:

- De maximale bouwvlakgrootte blijft gehandhaafd op 1,5ha

- Qua geurnormen worden de conclusies van de evaluatie van 2016 gevolgd, tenzij de inspraakreacties leiden tot een ander inzicht.
- Uitbreiding van veehouderijen en omschakeling naar andere diersoorten is mogelijk mits de ontwikkeling op gemeentelijk niveau niet bijdraagt aan hogere emissies van fijnstof, endotoxine, ammoniak en/of geur. Bij voorkeur nemen deze emissies door de ontwikkeling af. Als peildatum wordt de datum van besluitvorming voor dit beleid gehanteerd.
- Een ontwikkeling mag op zichzelf niet leiden tot een (meer) overbelaste situatie[20], als dit niet haalbaar is dan moeten de emissies van endotoxine, fijnstof, ammoniak en geur door een ontwikkeling in ieder geval dalen ten opzichte van de bestaande situatie.
- Nieuwe instrumenten die vanuit de provincie of het rijk voor de gemeente ter beschikking komen om gezondheid als toetsingsonderdeel mee te nemen bij nieuwe ontwikkeling worden toegepast.

4.3.2 Goede landschappelijke inpassing

Het is belangrijk dat veehouderijen worden ingepast in de omgeving. Dit om de ruimtelijke kwaliteit te behouden of te verbeteren. Die goede inpassing kan worden gerealiseerd met erfbeplanting. Bij te verlenen vergunningen zal dan ook een goede landschappelijke inpassing als voorwaarde worden meegenomen, zoals dat nu ook het geval is.

4.3.3 Ruimte voor innovatie

De agrarische sector is constant bezig met onderzoek en ontwikkeling. Denk aan initiatieven voor de opwekking van duurzame energie, verminderen van antibioticagebruik en nieuwe stalsystemen voor meer dierenwelzijn. Het komt vaak voor dat deze initiatieven niet passen binnen de huidige wet – en regelgeving. Voorbeelden zijn een stalsysteem met bodembedekking wat daardoor meer fijnstof emitteert maar aan hogere welzijnseisen voldoet, of een stalsysteem met een techniek die meer fijnstofemissie verminderd dan wettelijk is verplicht. Omdat het gaat om vernieuwende initiatieven die (op termijn) van grote toegevoegde maatschappelijke waarde zijn is het vaak wenselijk om eraan mee te werken. Het is dan aan het college van B&W om per geval af te wegen of de voordelen opwegen tegen de mogelijke nadelen.

Als sprake is van een nieuw initiatief dat niet past binnen de bestaande beleidskaders, maar dat wel positieve effecten heeft op milieu, gezondheid, dierwelzijn en/of de opwekking van duurzame energie dan wordt afgewogen of de voordelen opwegen tegen de (mogelijke) nadelen. Er zal hiertoe per geval een afweging gemaakt worden van de voor – en nadelen voor:

- Emissies van geur, fijnstof, ammoniak en endotoxinen
- Impact van bedrijfsvoering voor emissies geur, fijnstof en endotoxinen
- Duurzame energieopwekking
- Dierenwelzijn
- Vermindering medicijngebruik (waaronder antibiotica)
- Vermindering emissies broeikasgassen
- Bij biologische initiatieven moet worden voldaan aan de Skal certificering
- In geval van een proef – of onderzoeksstal moet sprake zijn van aantoonbare verbondenheid aan een onderzoeksinstituut of – indien van toepassing – een door het ministerie vastgestelde bijzondere emissiefactor (proefstalregeling).

[20] Een situatie waarbij niet wordt voldaan aan de gezondheidskundig advieswaarde voor endotoxine en fijnstof en/of de geurbelasting niet tenminste redelijk goed is (conform richtlijn geurhinder GGD).

5. Be – en verwerking van mest
5.1. Ontwikkelingen

5.1.1 Landelijke en Provinciale ontwikkelingen
De afgelopen jaren is meer behoefte gekomen aan mestverwerking en bewerking[21]. Er wordt meer mest geproduceerd dan men lokaal kan en mag uitrijden op het land. De Rijksoverheid heeft daarom een mestverwerkingsplicht ingesteld. Op dit moment gaat het om 59% van het overschot, maar de overheid is voornemens om dit percentage de komende jaren stapsgewijs te verhogen totdat alle mest wordt verwerkt. Dit omdat onderzoek heeft aangetoond dat dit grote voordelen biedt voor milieu, klimaat en gezondheid maar ook een betere bodemgezondheid oplevert.

Inmiddels heeft de provincie in samenwerking met diverse expertteams mestbeleid met de beleidsregel 'Volksgezondheid en mestbewerkingsinstallaties' Noord-Brabant. Dit beleid richt zich op optimalisatie van benutting van mest, minimalisatie van emissies, beperking van gezondheidsrisico's, verlagen van de kosten en vergroten van maatschappelijk draagvlak.

5.1.2 Lokale ontwikkelingen
De mestproductie in de gemeente Bladel bedroeg in 2015 1,9 miljoen kg stikstof en 0,9 miljoen kg fosfaat. Deze hoeveelheden zijn al lange tijd ongeveer gelijk (sinds 1997 met 11% toegenomen). Van de fosfaatproductie kon 27% in 2013 worden aangewend op het land binnen de gemeente. 57% werd afgevoerd naar elders en 16% moest volgens de mestverwerkingsplicht worden verwerkt[22]. Recente gegevens zijn niet beschikbaar, maar deze verhoudingen zijn hoogstwaarschijnlijk ongeveer gelijk gebleven. Onderzoek in de gemeente Bladel en Reusel-de Mierden wijst uit dat het haalbaar lijkt te zijn om middels leidingen mest te transporteren en hiermee winst te behalen op het gebied van gezondheid, milieu en mestver –en bewerkingskosten. De gemeente wil de komende jaren samen met de sector verder kijken naar de mogelijkheden om daadwerkelijk leidingen te gaan gebruiken voor mesttransport.

5.1.3 Overwegingen milieu, klimaat en gezondheid
De omvang van de veehouderij en de verplichting om (een deel van) het overschot te verwerken heeft geleid tot de ontwikkeling van vele mest be- en verwerkingsinstallaties in Nederland. Dit ging gepaard met een toenemende zorg om de mogelijk nadelige effecten op gezondheid en milieu. Inmiddels zijn – in opdracht van de Provincie Noord Brabant – door een expertgroep de risico's in kaart gebracht[23]. Informatie over mestbe –en verwerking en de effecten op milieu, klimaat en gezondheid is ook gebundeld door onder andere het Kenniscentrum Infomil (Rijkswaterstaat)[24], Commissie Deskundigen Meststoffenwet[25] en GGD Twente[26]. Dit heeft geresulteerd in regels die zijn opgenomen in de Verordening ruimte en de beleidsregel 'Volksgezondheid en mestbewerkingsinstallaties' Noord-Brabant, die ervoor zorgdraagt dat de gezondheidsrisico's tot een aanvaardbaar niveau worden beperkt.

Het blijkt dat er wel gezondheidsrisico's zijn door deze toepassingen, maar dat deze vaak marginaal zijn in vergelijking met de effecten van mestbewaring en verwerking op veehouderijen. Door be – en verwerking van mest wordt de totale emissie verminderd en worden mineralen beter hergebruikt. Bij mestbe –en verwerkingsinstallaties is het – in tegenstelling tot veehouderijen – mogelijk om aanvullende eisen te stellen bij een reeds verleende vergunning. Wet-technisch is het eenvoudiger om het gebruik van zogenaamde 'best beschikbare technieken' (bbt) op te leggen dan een veehouderij. Dit heeft te maken met de milieuwetgeving en verschillen in vergunningverlening

[21] Mestbewerking is het behandelen van dierlijke mest zonder het product noemenswaardig te veranderen. Mestverwerking is het toepassen van technieken of combinaties om de aard en hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen.
[22] Rapportage van Omgevingsdienst zuidoost Brabant (2013)
[23] Baltussen, J.J.M. & Jans, H. (2016). *Toetsingskader humane gezondheidsaspecten met betrekking tot mestverwerking/-bewerking.* Werkgroep Mestverwerking en gezondheid, Provincie Noord Brabant
[24] Kenniscentrum Infomil (geraadpleegd 2017). *Handreiking (co-)vergisting van mest*. Rijkswaterstaat
[25] Commissie Deskundigen Meststoffenwet (2015). *Nut en risico's van covergisting. Syntheserapport*. Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu.
[26] Ginkel, J.T. van & Wold, J. de (2016). *Rapport bevindingen Mestverwaardingsinstallatie Zenderen deel 1 & 2*. GGD Twente.

tussen deze typen bedrijven. Voor controle en handhaving is bij de keuze voor een beperkt aantal grootschalige installaties minder capaciteit nodig dan bij meerdere verspreid gelegen kleinschalige installaties. De risico's van een installatie zijn sterk afhankelijk van de kennis en kunde van de eigenaar. Het is belangrijk om de be –en verwerking van mest als industriële activiteit te zien, vandaar ook dat de Provincie dit nu hoofdzakelijk op industrieterreinen toe wil staan.

De wijze waarop mest wordt opgeslagen en op het land wordt gebracht heeft grote invloed op de emissies. Door een combinatie van moderne opslagtechnieken en snelle bewerking kan veel winst worden behaald. Omdat bij mestvergisting methaan als productiegas wordt gewonnen, kan mestvergisting de emissie van methaan sterk reduceren vergeleken met niet-vergiste mest. Voor CO_2 geldt hetzelfde mits dit gas als bijproduct wordt gewonnen (is meestal bij co-vergisting wel het geval). Om een beeld te geven: op dit moment wordt 0,21% van de broeikasgassen-uitstoot vermeden met een biogas-productie van 0,2% van het totale energieverbruik van Nederland. Over het effect van mestverwerking op de uitstoot van ammoniak en lachgas zijn onderzoeken het niet altijd eens. Dit lijkt sterk afhankelijk van het type verwerker. Door het toepassen van mestverwerking waarbij mest zo vers mogelijk wordt verwerkt, eventueel in combinatie met nieuwe stalsystemen, is veel winst te behalen op het gebied van emissiebeperking. Dit onder andere omdat mest minder lang opgeslagen ligt in mestkelders en na bewerking met minder emissies uitgereden kan worden. Daarom kan het (verantwoord) ver –en bewerken van mest een positieve bijdrage leveren aan het verminderen van gezondheidseffecten door veehouderijen.

Mestbewerking biedt kansen voor het beter sluiten van de mineralenkringloop. Door de vervanging van kunstmest door dierlijke mestproducten is geen aanvoer van mineralen in de vorm van kunstmest meer nodig, en wordt het overschot in dierlijke mineralen verkleind.

5.2. Ambitie

De ambities van de gemeente op het gebied van mestverwerking zijn als volgt:

1. Mineralenkringlopen zoveel als mogelijk te sluiten op lokaal niveau, met name door het vervangen van kunstmest stoffendoor bewerkte dierlijke meststoffen.
2. De emissies van stoffen vanuit mest die een nadelig effect hebben op milieu, humane gezondheid en klimaatverandering nemen af.
3. De verwerking van mest levert bij voorkeur een bijdrage aan de productie van hernieuwbare energie.
4. De verwerking van mest levert een bijdrage aan een betere bodem – en waterkwaliteit.

5.3. Beleid

Mestverwerking kan een belangrijke bijdrage leveren aan de verdere verduurzaming en een circulaire economie. De gemeente werkt mee aan reële, haalbare initiatieven met een heldere milieutechnische onderbouwing. De gemeente heeft de voorkeur voor mestverwerking in centrale mestverwerkingsinstallaties op bedrijventerreinen. Ze sluit zich hierbij aan bij de uitgangspunten van de Verordening ruimte. Daarnaast gelden ook de volgende kaders voor zowel provinciaal (grootschalig >25.000 m^3/jaar) als gemeentelijk vergunde bedrijven (kleinschalig <25.000m^3/jaar):

1. Grootschalige mestverwerking richt zich op de verwerking van mest binnen 20 km binnen de verwerkingslocatie.
2. Bij zowel groot – als kleinschalige mestverwerking is bij voorkeur de monitoring van het systeem op afstand geregeld en wordt geen mest van derden aangevoerd.
3. De bewerkte mest met hoog koolstofgehalte wordt bij voorkeur binnen 20 km binnen de verwerkingslocatie afgezet en vervangt reguliere drijfmest en kunstmest.
4. Mestverwerking vermindert bij voorkeur overbelaste situaties op het gebied van milieu, woon- en leefklimaat en humane gezondheid. Indien sprake is van een mogelijke toename in gezondheidsrisico's wordt bij een nieuwe ontwikkeling de GGD voor dit aspect om advies gevraagd.
5. Mestverwerking mag niet leiden tot een toename in de emissie van broeikasgassen vanuit mest ten opzichte van de huidige situatie.
6. Als mestverwerking bij een veehouderij plaatsvindt, wordt de geuremissie van de installatie opgeteld bij de emissie van de veehouderij en het totaal gezien als één emissiepunt.
7. Mobiele scheiding wordt zoveel als mogelijk voorkomen.

8. In de gemeente Bladel mag de verwerkingscapaciteit in ieder geval niet groter zijn dan de hoeveelheid geproduceerde mest binnen de gemeente.
9. Bij voorkeur is mestverwerking van toegevoegde waarde voor de opwekking van hernieuwbare energie.
10. Transport via buisleidingen heeft de voorkeur boven wegtransport.

6. Toerisme en recreatie

6.1. Ontwikkelingen

Toerisme en recreatie vormen een belangrijk onderdeel van het totale vrijetijdscluster in onze gemeente. De aanwezigheid van routestructuren en (dag)recreatieve voorzieningen (zoals binnenspeeltuinen) beïnvloeden in belangrijke mate de aantrekkelijkheid van het woonklimaat voor de Bladelse en Kempische inwoner. Daarnaast heeft de sector een belangrijke economische betekenis voor de diverse branches in onze gemeente. Enerzijds wordt de economische betekenis vertaald in consumentenbestedingen, anderzijds in werkgelegenheid. De gemeente Bladel wil zo min mogelijk sturen op de vrijetijdssector.

6.2. Ambitie

Meer ruimte bieden aan (kwalitatief) goede initiatieven.

6.3. Beleid

6.3.1 Provinciaal beleid recreatie en toerisme (Verordening Ruimte)

De provincie geeft middels de Verordening Ruimte haar kaders. Voor het buitengebied worden vaak de begrippen groenblauwe mantel en gemengd landelijk gebied gebruikt. Onder *groenblauwe mantel* wordt verstaan ''Gebieden met een belangrijke nevenfunctie voor natuur en water die overwegend grenzen aan het Natuur Netwerk Brabant en ecologische verbindingszone of die deze verbinden''. Onder *gemengd landelijk gebied* wordt verstaan ''Multifunctionele gebruiksruimte, gelegen buiten bestaand stedelijk gebied, buiten het Natuur Netwerk Brabant en buiten de groenblauwe mantel''. Op het kaartmateriaal behorende bij de Verordening Ruimte is zichtbaar in welk gebied een perceel gelegen is.

Het uitgangspunt van de Verordening Ruimte is dat nieuwvestiging van een recreatief bedrijf, horeca bedrijf of maatschappelijke voorziening binnen de groenblauwe mantel mogelijk is als de bebouwing van de beoogde ontwikkeling ten hoogste 1,5 hectare (15.000m^2) is. Wanneer een recreatief bedrijf gelegen is in het gemengd landelijk gebied kan voorzien worden in de vestiging van een recreatiebedrijf, mits de ontwikkeling niet leidt tot een recreatiebedrijf behorende tot de milieucategorie 4 of hoger. Voor een horecabedrijf of maatschappelijke voorziening geldt eenzelfde restrictie met betrekking tot het gemengd landelijk gebied met dien verstande dat de beoogde ontwikkeling, naast het feit dat de ontwikkeling niet leidt tot een bedrijf behorende tot de milieucategorie 4 of hoger, ten hoogste 1,5 hectare (15.000m^2) is.
Voor de groenblauwe mantel en het gemengd landelijk gebied geldt dat voor bestaande bedrijven uitbreiding mogelijk is mits dit een ''redelijke uitbreiding'' betreft. Tevens zijn een aantal andere voorwaarden van toepassing welke benoemd zijn in de Verordening Ruimte.
Het is niet mogelijk (nieuwe) solitaire recreatiewoningen toe te voegen in het buitengebied. Het toevoegen van recreatiewoningen bij bedrijfsmatige bestemmingen is wel mogelijk volgens de verordening.

Ten aanzien van de Verordening Ruimte kan de gemeente, indien wenselijk, stringenter zijn in haar beleid. Het toestaan van meer mogelijkheden is bij voorbaat in strijd met de verordening. Initiatieven die in strijd zijn met de verordening, maar wenselijk zijn voor de gemeente kunnen wel worden voorgelegd aan de provincie met een verzoek tot afwijking.

6.3.2 De markt bepaalt aanbod

De markt bepaalt vraag en aanbod naar dag- en verblijfsrecreatieve activiteiten. De gemeente vervult hierin geen sturende, maar een faciliterende rol. Er worden geen beperkingen opgelegd met betrekking tot limitering van bepaalde vormen van dag- en of verblijfsrecreatie.

In de gemeente Bladel is er bewust voor gekozen de markt het aanbod te laten bepalen. Om de vrijetijdssector beter in beeld te krijgen zal een nulmeting worden gedaan (wat hebben we nu aan recreatie binnen de gemeente) en bij de volgende beleidsevaluatie zal weer een meting worden uitgevoerd zodat de ontwikkeling in kaart wordt gebracht. Op die manier krijgen we de recreatiesector binnen de gemeente Bladel beter in beeld.

6.3.3 Aanbod past zich moeilijk aan op de vraag

Vraag en aanbod worden in de vrijetijdssector voor een groot deel bepaald door trends en ontwikkelingen. De recreant vraagt steeds meer om kwaliteit, wil een veelzijdig en compleet aanbod en wil steeds verrast worden door nieuwe belevenisaspecten. De markt is en blijft in ontwikkeling, en dat vereist investeringen van ondernemers om zo hun bedrijf aantrekkelijk te maken en te houden voor de bezoeker. De communicatie over een bedrijf gebeurt niet alleen meer vanuit het bedrijf. Ook de bezoeker vertelt over zijn ervaringen via diverse kanalen (Zoover, Facebook enzovoorts). Dit maakt het voor ondernemers extra belangrijk dat de kwaliteit van hun bedrijf op ieder moment op een hoog niveau is en dat ze hier snel aan kunnen voldoen.

Tijdens de evaluatie van de Plattelandsnota 2013 gaven vrijetijdsondernemers aan dat ze bij het inspelen op trends en ontwikkelingen belemmerd worden door het (starre) bestemmingsplan. De omlooptijd voor wijziging van het bestemmingsplan vraagt een dusdanige tijds- en financiële investering, dat de ondernemer hierdoor al weer snel achter de feiten aanloopt. Het bestemmingsplan belemmert de kwaliteitsslag doordat bijvoorbeeld het aantal m2 bebouwing exact is vastgelegd. De ondernemer moet dus (om aan de vraag van de markt te kunnen voldoen) vaak afwijken van het bestemmingsplan. Deze procedure neemt gemiddeld één jaar in beslag. Om de ondernemer hierin tegemoet te komen is de ambitie om maatwerk te leveren voor grotere recreatieve bedrijven door middel van een flexibeler bestemmingsplan.
Onder een *flexibel bestemmingsplan* wordt verstaan ''Een bestemmingsplan voor een recreatiebedrijf met bijbehorende bestemming en bouwvlak waarin de ondernemer zelf, naar behoefte, invulling kan geven''. Wel zijn hierbij een aantal randvoorwaarden van toepassing zoals parkeren op eigen terrein, milieutechnisch mogelijk, niet belemmerend voor omliggende bedrijvigheid, passend binnen beleid ten aanzien van geluid enzovoorts. Ook kan middels regelmatig contact tijdig worden ingespeeld op de wensen van de ondernemers.
Een dergelijk flexibel bestemmingsplan is niet voor iedere locatie mogelijk en het betreft hier dan ook altijd maatwerk. Het is de ambitie dit de komende tijd verder uit te werken door middel van een pilot. Hiermee pakt de gemeente de faciliterende rol die ze wil binnen de vrijetijdseconomie en worden ondernemers zo min mogelijk belemmerd in hun bedrijfsvoering.

6.3.4 Meer ruimte voor dag- en verblijfsrecreatie

In 2013 is vanuit het beleidsveld toerisme en recreatie in het actieplan Toerisme en recreatie de ambitie uitgesproken om meer ruimte te bieden aan de ontwikkeling van dag- en verblijfsrecreatie. Op bestaande bouwvlakken zijn nieuwe initiatieven mogelijk. Voor stoppende agrarische bedrijven is omschakeling naar recreatie en toerisme één van de alternatieve invullingen. Het is daarom gewenst om toeristisch-recreatieve ontwikkelingen in de hele gemeente toe te laten. De inpasbaarheid in de omgeving en de draagkracht van het gebied zijn leidend.

6.3.5 Wat is mogelijk en op welke plek?

In 2013 is nieuw beleid opgesteld ten aanzien van een aantal definities (verblijfsrecreatie groot/klein en dagrecreatie groot/klein). Het uitgangspunt is dat klein ook echt klein blijft met een beperkt aantal bezoekers. Groot daarentegen is een volwaardig recreatiebedrijf met de bijbehorende bestemming ''Recreatie''. Uiteraard gelden eerder afgesproken regels hiervoor nog steeds: ontwikkelingen vinden plaats op bestaande bouwvlakken. Voor bestaande bedrijven waar de legale tot stand gekomen recreatieve nevenactiviteiten afwijken van het beleid in de Plattelandsnota vormt de bestaande situatie het uitgangspunt (peildatum 28 maart 2013).

- ***Verblijfsrecreatie groot***

Hieronder wordt verstaan: een verblijf in een gedeelte van een gebouw of op een afgebakend terrein dat is bestemd voor recreatief nachtverblijf met meer dan 10 bedden/ c.q. standplaatsen; met permanent daarvoor ingerichte ruimten met gemeenschappelijke voorzieningen.
Waarom wordt gekozen voor een grens van 10 bedden c.q. standplaatsen? Het perceel wordt intensiever gebruikt voor parkeren, recreëren en de bedrijfsvoering. Ook is de bijbehorende ruimtelijke uitstraling groter, hierbij ook te denken aan verkeersstromen en geluid.
Grote verblijfsrecreatieve bestemmingen zijn geen ondergeschikte of nevenactiviteiten. Bij grote verblijfsrecreatieve bestemmingen geldt één hoofdbestemming op het perceel en dat is een re-

creatieve bestemming. De bebouwing ten behoeve van deze bestemming wordt als geurgevoelig aangemerkt.
Grote verblijfsrecreatieve activiteiten zijn in het hele buitengebied mogelijk, met uitzondering van locaties in de natuur, binnen de beschermingszone van bedrijventerreinen en/of binnen de invloedssfeer van veehouderijbedrijven. Toelaten van verblijfsrecreatie (=geurgevoelige activiteit) in deze gebieden leidt tot beperkingen van de mogelijkheden voor de bedrijven op de bedrijventerreinen/ mogelijkheden voor de bestaande veehouderijbedrijven.

Voorbeelden: (landschaps)camping; groepsaccommodatie; hotel.

- ***Verblijfsrecreatie klein***

Hieronder wordt verstaan: een verblijf in een gedeelte van een eigen woning of bijgebouw of op een afgebakend terrein dat is bestemd voor periodiek recreatief nachtverblijf met maximaal 10 bedden/ 10 standplaatsen; met permanent daarvoor ingerichte ruimten met gemeenschappelijke voorzieningen.
Kleine verblijfsrecreatieve activiteiten kunnen worden bestempeld als ondergeschikte/nevenactiviteit aan de hoofdactiviteit Agrarisch of Wonen. De activiteiten zijn intern gericht, beperkt in omvang en uitstraling en kunnen gedurende het hele jaar plaatsvinden.
Het hanteren van deze nieuwe maatstaf betekent een wijziging ten opzichte van huidige situatie. Nu wordt een minicamping gezien als een nevenactiviteit waarbij maximaal 25 plaatsen mogen worden gerealiseerd. Omgerekend gaat het dan om het herbergen van circa 50 bezoekers of meer. Dit beleid wordt nu aangescherpt en verminderd naar 10 of minder, omdat voortaan gekeken wordt naar de feitelijke belasting/ bezoekersintensiteit op het perceel. Voor bestaande minicampings waar meer dan 10 standplaatsen aanwezig zijn, vormt de bestaande situatie het uitgangspunt (peildatum 28 maart 2013).
Deze activiteiten zijn in het hele buitengebied mogelijk, met uitzondering van locaties in de natuur, binnen de beschermingszone van bedrijventerreinen en/of invloedssfeer veehouderijbedrijven. Toelaten van verblijfsrecreatie (=geurgevoelige activiteit) in deze gebieden leidt tot beperkingen van de mogelijkheden voor de bedrijven op de bedrijventerreinen en de mogelijkheden voor de bestaande veehouderijbedrijven.

Voorbeelden: bed en breakfast, minicamping tot 10 standplaatsen

- ***Dagrecreatie groot***

Dagrecreatie is een vorm van recreatie waarbij men buiten de eigen woning verblijft voor recreatieve doeleinden, zonder dat er een overnachting ter plaatse (van de activiteit) mee gepaard gaat. Activiteiten waar meer dan 25 personen kunnen deelnemen/ aanwezig kunnen zijn, worden bestempeld als dagrecreatie groot.
Grote dagrecreatieve bestemmingen zijn geen ondergeschikte/nevenactiviteiten. Bij grote dagrecreatieve activiteiten geldt er maar 1 bestemming op het perceel en dat is een recreatieve bestemming.
Deze activiteiten zijn in het hele buitengebied mogelijk, met uitzondering van locaties in de natuur, binnen de invloedssfeer van bedrijventerreinen en/of bestaande agrarische activiteiten. Toelaten van dagrecreatie (=geurgevoelige activiteit) in deze gebieden leidt tot beperkingen van de mogelijkheden voor de bedrijven op de bedrijventerreinen/ mogelijkheden voor de bestaande agrarische activiteiten.

Voorbeelden: binnenspeeltuin, pitch en puttbaan, dierentuin

- ***Dagrecreatie klein***

Dagrecreatieve activiteiten waar maximaal 25 personen tegelijkertijd kunnen deelnemen zoals excursieruimten, workshops, worden bestempeld als dagrecreatie klein. Zij hebben een beperkte uitstraling naar de omgeving en zijn intern gericht.
Kleine dagrecreatieve activiteiten kunnen worden bestempeld als ondergeschikte/nevenactiviteiten. De dagrecreatieve activiteiten kunnen gedurende het hele jaar plaatsvinden.
Deze activiteiten zijn in het hele buitengebied mogelijk, dus zowel bij (agrarische) bedrijvigheid als bij bestaande burgerwoningen. De kleine dagrecreatieve activiteiten dienen wel in de bestaande

woning/ binnen de bestaande bebouwing plaats te vinden. Uiteraard geldt hierbij de regel dat als de hoofdactiviteit komt te vervallen, ook de nevenactiviteit komt te vervallen (of wordt herbestemd).

Voorbeelden: theetuin, expositie, educatie, workshops

De definities verblijfsrecreatie groot/klein en dagrecreatie groot/klein zijn opgenomen in het bestemmingsplan en hiermee geborgd. De definities moeten worden gezien als richtinggevend.

- ***Recreatiewoningen in het buitengebied***

Het huidige beleid om geen nieuwe solitaire recreatiewoningen in het gehele buitengebied toe te laten wordt gehandhaafd. Nieuwe recreatiewoningen aansluitend bij bedrijfsmatige bestemmingen (dus bij verblijfsrecreatieve activiteiten) kan wel. Dit is in lijn met het provinciale beleid in de vorm van de Verordening ruimte.

- ***Gebruik van natuur voor recreatieve doeleinden***

Het totale buitengebied wordt ontsloten door diverse routestructuren met bijbehorende bewegwijzering en her en der een schuilhut en/of bankjes. In het bestemmingsplan dienen deze vormen van openluchtrecreatie waarbij de rust voorop staat en het aantal recreanten per oppervlakte-eenheid beperkt is, in het hele buitengebied (inclusief natuur) mogelijk te worden gemaakt.

6.3.6 Schenken van alcohol (bij recreatieve activiteiten)

Het al dan niet toelaten van het schenken van alcohol bij recreatieve activiteiten is onderwerp van discussie. Duidelijk moet zijn of er wel of geen alcohol geschonken mag worden.

- ***Horeca als zelfstandige bestemming***

Bedrijven die horeca als functie hebben zijn als zodanig bestemd in het bestemmingsplan. Deze bedrijven zijn gericht op het aantrekken van bezoekers van buiten en zijn dus extern gericht. Deze horeca kan zowel groot als klein zijn.
Schenken van alcohol is alleen mogelijk mits voldaan wordt aan alle wet- en regelgeving (waaronder Drank- en Horecawet).
In het buitengebied komen geen nieuwe solitaire horecabestemmingen. Nieuwe horeca dient direct verbonden te zijn met een recreatieve activiteit. Dit uitgangspunt geldt niet voor de bestaande solitaire horeca in het buitengebied.

Voorbeelden: restaurant, café

- ***Horeca als zelfstandige activiteit bij een recreatiebestemming***

Op veel recreatieve locaties is horeca aanwezig, welke onlosmakelijk verbonden is met de aanwezige recreatie. De horeca-activiteiten zijn gericht op zowel de interne (eigen) bezoekers/gasten als ook op externe doelgroepen. Dit impliceert dat bij de bestemming ‘recreatie’ zelfstandige horeca is toegestaan.
In het buitengebied van de gemeente Bladel wordt zelfstandige horeca mogelijk bij bedrijven met een recreatieve bestemming, inclusief het schenken van alcohol. Bij het schenken van alcohol moet worden voldaan aan alle wet- en regelgeving (waaronder Drank- en Horecawet). Naast de recreatieve bestemming is maximaal 100m^2 aan horeca toegestaan. Voor horecavoorzieningen waar het vergunde oppervlak groter is dan 100m^2 geldt dat de vergunde oppervlakte als maximale oppervlakte geldt (peildatum: 23 februari 2017).

Voorbeelden: hotel, camping, groepsaccommodatie

- ***Ondersteunende horeca bij (recreatieve) nevenactiviteiten***

Het gaat hierbij om horeca die wordt aangeboden als ondersteuning van de nevenfunctie bij een andere dan Horeca of Recreatie bestemde hoofdfunctie. Er moet wel een directe relatie bestaan tussen de nevenfunctie en de behoefte aan horeca-gerelateerde activiteiten. Het gaat hier bijvoorbeeld om het verzorgen van consumpties bij een rondleiding, bij boerengolf, bij een workshop etc. Kortom het gaat om intern gerichte horeca. De voorwaarden die gesteld worden bij het schenken

van alcohol (o.a. openingstijden) worden geregeld in de Algemene Plaatselijke Verordening (afdeling 8).

7. Overige economische bedrijvigheid

7.1. Ontwikkelingen

Economische activiteiten zijn de verzameling van werkzaamheden, gericht op de productie van goederen en diensten. Het gaat hierbij niet alleen om activiteiten van het bedrijfsleven, maar ook om activiteiten van niet op winst gerichte instellingen en de overheid.

Op een vrijkomende agrarische bedrijfslocatie (VAB) is het mogelijk om medewerking te verlenen aan hervestiging van overige economische activiteiten. Maximaal 1.250 m² van de bestaande bebouwing mag worden benut ten behoeve van deze activiteit. Tevens wordt een ander alternatief voor VAB locaties geïntroduceerd en in de komende periode verder uitgewerkt.

7.2. Ambitie

1. Overige economische activiteiten in het buitengebied beperkt toelaten. Maatwerk blijft (onder voorwaarden) mogelijk.
2. Mogelijkheden voor invulling van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) voor wat betreft overige economische activiteiten verder uitwerken.

7.3. Beleid

7.3.1 Provinciaal beleid overige economische activiteiten (Verordening Ruimte)

De provincie geeft middels de Verordening Ruimte haar kaders. Het uitgangspunt van de Verordening Ruimte ten aanzien van niet-agrarische activiteiten (overige economische activiteiten) is een maximum bouwvlak van 5.000m^2 en de beoogde ontwikkeling mag niet leiden tot een bedrijf in een milieucategorie hoger dan 2. Zelfstandige detailhandel (met een verkoopvloeroppervlak groter dan 200m^2) en kantoren (met baliefunctie) zijn in het buitengebied niet toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan afgeweken worden.
Ten aanzien van de Verordening Ruimte kan de gemeente, indien wenselijk, stringenter zijn in haar beleid. Het toestaan van meer mogelijkheden is bij voorbaat in strijd met de verordening. Initiatieven die in strijd zijn met de verordening, maar wenselijk zijn voor de gemeente kunnen wel worden voorgelegd aan de provincie met een verzoek tot afwijking.

7.3.2 Wat is mogelijk en op welke plek?

- ***Detailhandel en afhaalpunten***

Onder detailhandel wordt verstaan: bedrijfsmatig te koop aanbieden en/of leveren van goederen tegen betaling aan personen (zowel privépersonen als bedrijven) die goederen kopen. Afhaalpunten zijn ruimtes waar klanten hun op internet bestelde producten kunnen afhalen.
Detailhandel en/of afhaalpunten worden niet toegestaan in het buitengebied. Detailhandelsactiviteiten passen in de kernen Casteren, Hoogeloon en Netersel en in de kernen Hapert en Bladel zijn deze geconcentreerd in de winkelcentra c.q. het kernwinkelgebied. Dit is in lijn met de regionale visie detailhandel De Kempen.
Enige uitzondering die in het huidige beleid wordt gemaakt en wordt gehandhaafd, is de verkoop van zelfvoortgebrachte of streekeigen producten vanuit de agrarische sector als ondergeschikte nevenactiviteit tot maximaal 100 m².

- ***Productiegerichte bedrijvigheid***

Het gaat hierbij om productiegerichte bedrijvigheid, mits passend binnen de omgeving en met een beperkte uitstraling naar de omgeving. Dit is vertaald naar een beperkt aantal m² en een beperkte milieucategorie. Voor de verdere groei en/of zwaardere milieucategorieën is men aangewezen op de huidige bedrijventerreinen in de gemeente Bladel en de omliggende gemeenten.

Maximaal categorie 2 (conform VNG Brochure)
Milieucategorie is een vakterm uit de planologie en milieukunde in Nederland. Het is een classificatie van de belasting die een (bedrijfs)activiteit kan leggen op de omgeving. Milieucategorie 2 sluit aan bij de uitgangspunten uit de Verordening Ruimte. Bedrijven met een hogere milieubelasting horen op de daarvoor bestemde bedrijventerreinen.

Voorbeelden zijn: kleinschalige ambachtelijk, groothandel (zonder afhaalmogelijkheid)

Om misverstanden te voorkomen: productiebedrijven (met machinale bewerkingen) vallen in categorie 3 of hoger en bedrijven met een grotere omvang (> 1.250 m² bebouwd) horen thuis op bedrijventerreinen. Uitgangspunt is dat de bedrijfsactiviteiten in bebouwing plaatsvinden.

Maximaal 3.000 m²
Voor overige economische activiteiten wordt een maximale bruto maat gehanteerd van 3.000 m² voor het bouwvlak waarbinnen alle activiteiten worden ondergebracht. Of te wel: parkeren, landschappelijke inpassing, ontsluiting, bebouwing. Dit leidt tot een netto bebouwingsmogelijkheid van maximaal 1.250 m². Dit kan in de vorm van herbouw of invulling van bestaande bedrijfsbebouwing.

Wanneer een activiteit doorgroeit naar een grotere omvang dan hierboven genoemd, dan moet dit bedrijf verplaatsen naar een bedrijventerrein.

Met uitzondering van de natuurgebieden worden deze economische activiteiten (mits ze niet geurgevoelig zijn) in het gehele buitengebied van de gemeente Bladel toegestaan. Veel activiteiten zijn wel geurgevoelig. Daarom kan enkel medewerking worden verleend wanneer zij buiten de invloedssfeer van veehouderijen liggen.

Afwijking van hierboven genoemde restrictie voor specifieke vormen van bedrijvigheid
Door de restricties ten aanzien van de maximale omvang van bedrijvigheid in het buitengebied zijn er een aantal specifieke bedrijfssoorten die niet kunnen worden gefaciliteerd. Deze bedrijfssoorten passen qua (milieu)activiteit, omvang of uitstraling niet op een bedrijventerrein en hebben door de restricties ook geen mogelijkheden in het buitengebied. Hierbij valt te denken aan bedrijfsactiviteiten waarbij er veelvuldig opslag plaatsvindt van grondstoffen, bouwstoffen, zanddepot en afvalstoffen.
In deze gevallen is het wenselijk om maatwerk te kunnen leveren in het buitengebied op een VAB-locatie of op reeds bestaande locaties. Deze voorwaarde waaronder maatwerk mogelijk is wordt de komende tijd nader uitgewerkt. De gemeente behoudt hiermee de afwegingsmogelijkheid per bedrijf.

- ***Kantoren en zakelijke dienstverlening***

Op basis van de Verordening Ruimte zijn deze bedrijfsmatige vormen van dienstverlening in het buitengebied niet toegestaan. De gemeente Bladel sluit zich ten aanzien van kantoren en zakelijke dienstverlening aan bij de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant.

- ***Bedrijfsmatige zorg***

Een trend in het buitengebied is het verlenen van bedrijfsmatige zorgactiviteiten. Hier gaat het met name om kinderopvang, dagopvang, re-integratieprojecten en educatie. Wanneer deze activiteiten plaatsvinden in een gebouw is sprake van een geurgevoelig object, tenzij de activiteit wordt uitgeoefend als een agrarische nevenactiviteit. Aan bedrijfsmatige zorg als nevenactiviteit wordt medewerking verleend onder de voorwaarden zoals gesteld in het Beleidsadvies agrarische kinderopvang en gezondheid van GGD Hart voor Brabant d.d. 21 januari 2013.
Ook is het niet wenselijk om binnen natuurgebieden en binnen de beschermingszone van bedrijventerreinen activiteiten toe te laten met betrekking tot bedrijfsmatige zorg.

- ***Kleinschalige werklandschappen***

In de Plattelandsnota 2013 werden kleinschalige werklandschappen (bedrijfsverzamelgebouw) benoemd als mogelijke herinvulling van een vrijkomende agrarische bebouwing. Dit wordt nu losgelaten aangezien de Verordening Ruimte dergelijke bedrijfsverzamelgebouwen niet toe laat.

- **Tijdelijk anders invullen van een VAB**

De verwachting is dat het oppervlak aan vrijkomende agrarische bebouwing de komende jaren toeneemt binnen de gemeente Bladel. Deze leegstand kan leiden tot verpaupering en verrommeling wat een negatief effect heeft op de leefbaarheid in het buitengebied. Het doel is leegstand zoveel als mogelijk te voorkomen/ tegen te gaan. Nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden zouden kan-

sen kunnen bieden om dit tegen te gaan. Een middel/kans om het doel te bereiken is het tijdelijk anders invullen van een VAB. Het tijdelijk toestaan van niet-agrarisch gebruik voor een bepaalde periode (maximaal 10 jaar) kan leegstand voorkomen en middelen genereren voor sloop of verdere doorontwikkeling van de locatie. Welke niet agrarische activiteiten wel of niet mogelijk zijn en welke voorwaarden hieraan worden gesteld wordt de komende periode verder uitgewerkt.

THEMA 3 MENS EN MAATSCHAPPIJ

8. Wonen

8.1. Ontwikkelingen

In het buitengebied wordt onderscheid gemaakt tussen bedrijfswoningen, burgerwoningen en recreatiewoningen.
Bedrijfswoningen behoren bij agrarische en andersoortige bedrijven. Deze woningen genieten daardoor minder milieubescherming en hebben geen beperkende invloed op de ontwikkelmogelijkheden van de omliggende bedrijven.
De burgerwoningen worden bewoond door burgers. Deze woningen genieten meer milieubescherming en kunnen daardoor de ontwikkelmogelijkheden van omliggende bedrijven belemmeren. Burgerwoningen zijn vanuit het verleden aanwezig in het buitengebied.
De afgelopen jaren is bij een aantal stoppende (agrarische) bedrijven de bedrijfsbestemming omgezet naar een burgerwoning.
Naast de burger- en bedrijfswoningen zijn er ook nog recreatiewoningen in het buitengebied.

Wonen in het buitengebied kent verschillende vormen:
- Agrarische bedrijfswoningen
- Andersoortige bedrijfswoningen
- Burgerwoningen, waaronder:
    - Plattelandswoning
    - Ruimte voor ruimte woning
    - Landgoedwoning
- Recreatiewoningen

8.2. Ambitie

Geen nieuwe woningen toevoegen in het buitengebied. Maatwerk blijft (onder voorwaarden) mogelijk.

8.3. Beleid

8.3.1 Nationale wetgeving (Besluit omgevingsrecht)
Voor mantelzorg is per november 2014 nieuwe wetgeving opgenomen in het Besluit omgevingsrecht (Bor). Deze wetgeving maakt het vergunningsvrij mogelijk om bijgebouwen op te richten ten behoeve van mantelzorg. Hiervoor moet wel aan een aantal voorwaarden worden voldaan.

8.3.2 Provinciaal beleid wonen (Verordening Ruimte)
De provincie geeft middels de Verordening Ruimte haar kaders. Het uitgangspunt van de Verordening Ruimte is geen nieuwe woningen in het buitengebied toe te voegen. Onder voorwaarden kan hiervan afgeweken worden. Ook het toestaan van nieuwe solitaire recreatiewoningen is niet mogelijk. Ten aanzien van de Verordening Ruimte kan de gemeente, indien wenselijk, stringenter zijn in haar beleid.
Het toestaan van meer mogelijkheden is bij voorbaat in strijd met de verordening. Initiatieven die in strijd zijn met de verordening, maar wenselijk zijn voor de gemeente kunnen wel worden voorgelegd aan de provincie met een verzoek tot afwijking.

Toevoegen van nieuwe woningen
Uitgangspunt is dat geen medewerking wordt verleend aan de bouw van nieuwe woningen in het buitengebied (door toevoeging van bebouwing). Er geldt een uitzondering voor;
1. Een 1^{e} bedrijfswoning, als de bedrijfsvoering dat nodig maakt.
2. Speciale burgerwoningen:
    - Ruimte voor ruimte woningen
    - Landgoedwoningen
    - Splitsing van bestaande langgevelboerderijen (binnen het huidige bouwvolume)

8.3.3 Wat is mogelijk en op welke plek?

- ***Bedrijfswoningen***

Met uitzondering van enkele locaties hebben alle positief bestemde bedrijven de beschikking over één bedrijfswoning.
Het huidige provinciale beleid laat niet toe dat er extra woningen op een bedrijfsvlak ontstaan. De gemeente voert hetzelfde beleid. Op een enkele uitzondering na zijn nieuwe (eerste of tweede) bedrijfswoningen niet meer toegestaan.
Bij het herbouwen of verplaatsen van (voormalige) tweede bedrijfswoningen vindt de afweging plaats of de noodzaak tot instandhouding van de tweede bedrijfswoning voortduurt. Indien dit niet het geval is, kan de woning niet herbouwd worden. In het kader van de rechtszekerheid kunnen legaal tot stand gekomen woningen wel in stand blijven.

- ***Burgerwoningen***

Nieuwe burgerwoningen zijn niet toegestaan, tenzij deze voortkomen uit de functieveranderingen van bestaande bedrijfswoningen. Het aantal woningen neemt daardoor niet toe. Als voorwaarde geldt dat de bedrijfsmatige activiteiten worden gestaakt en de overtollige bebouwing wordt gesaneerd.

Het omvormen van een bestaande bedrijfswoning naar burgerwoning is niet mogelijk binnen de invloedssfeer veehouderijbedrijven en binnen de beschermingszone bedrijventerreinen. Deze keuze is gemaakt om te voorkomen dat de bestemmingswijziging naar een burgerwoning de ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven of ontwikkelingen op het bedrijventerrein belemmert.

Bijgebouwen bij burgerwoningen
Een bijzonder aspect zijn bijgebouwen bij burgerwoningen in het buitengebied. In het verleden zijn veel agrarische bedrijven gestopt zonder dat de bedrijfsgebouwen zijn gesloopt. Deze voormalige bedrijven hebben de bestemming burgerwoning of worden herbestemd tot burgerwoning. Aan de oppervlakte bijgebouwen geldt een maximum van 100 m². Op dit moment is er de mogelijkheid hiervan af te wijken. Bij sloop van bestaande bebouwing kan 25% van de gesloopte oppervlakte worden teruggebouwd tot maximaal 200 m².

Deze methodiek wordt losgelaten en vervangen door de oppervlakte van bijgebouwen afhankelijk te maken van de oppervlakte van het huisperceel.
Wat onder huisperceel moet worden verstaan moet nog worden uitgewerkt. In beginsel is dat het perceel waarop de woning staat en die ten behoeve van de bewoning gebruikt worden als tuin en voor hobbydoeleinden. Gronden die als landbouwgrond in gebruik zijn vallen er niet onder.

Globaal werkt de methodiek als volgt:

Tabel: staffel sloop

Oppervlakte Huisperceel	**Max. bijgebouwen**	**Extra oppervlakte**
Standaardregeling (bij iedere oppervlakte)	100 m²	--
Tot 3.000 m^2 (voorheen sloopbonus regeling)	200 m²	100 m²
Tussen 3.000 en 5.000 m²	300 m²	200 m²
Meer dan 5.000 m²	400 m²	300 m²

Het percentage aan bebouwing dat bij sloop (terug)gebouwd mag worden moet nog bepaald worden evenals de waardering van de tegenprestatie in geld.

Initiatiefnemers kunnen kiezen tussen twee varianten:

1. *De tegenprestatie op basis van daadwerkelijke sloop*

Bij nieuw te bouwen bijgebouwen (boven de al toegestane 100m^2) moet de eigenaar ervoor zorgen dat er een (voormalig) bedrijfsgebouw wordt gesloopt. Dit kan op het eigen perceel aan de orde

zijn, maar uitdrukkelijk ook op een perceel van derden. Afhankelijk van de omrekenfactor is de oppervlakte sloop van een bedrijfsgebouw te berekenen.

2. *De tegenprestatie waarderen in geld*

Een tegenprestatie in geld is erop gericht dat de gemeente de sloop organiseert. Meest logisch is als de gemeente aan een eigenaar van te slopen gebouwen een vergoeding verstrekt voor de daadwerkelijke sloopkosten of een bijdrage in de sloopkosten. Wellicht biedt dit ook schaalvoordelen als meerdere bedragen bij elkaar gevoegd kunnen worden en er op die wijze grotere oppervlakten aan gebouwen betrokken worden bij de sloop. Een in geld waardeerbare tegenprestatie wordt gewaardeerd door de gemiddelde kosten van daadwerkelijke sloop te hanteren.

Al met al kan gekozen worden om:

a. Zelf te slopen (op eigen erf of bij derden)
b. Een bijdrage ten gunste van de reserve te doen

- ***Splitsing langgevelboerderij***

De vorm van de woningen kan erg verschillen. Het type langgevelboerderij wordt om cultuurhistorische redenen behoudens waardig geacht. Bestaande langgevelboerderijen kunnen worden gesplitst, mits hun kenmerkende elementen behouden blijven. Daarbij wordt ook gelet op het aantal woningen dat volgens het woningbouwprogramma gebouwd mag worden.

- ***Plattelandswoning***

Met ingang van 2013 is er een nieuwe wet voor de plattelandswoningen in werking getreden. Deze wet biedt een oplossing voor situaties waarbij een agrarische bouwvlak in het verleden gesplitst is verkocht of wordt verkocht of de bedrijfswoning en/of bedrijfsbebouwing apart wordt verhuurd. Zolang er sprake is van agrarische activiteiten of van een agrarisch bouwvlak kan aan de woning het etiket “plattelandswoning” worden toegekend. Op het bouwvlak blijft de bestemming “Agrarisch met bedrijfswoning” van kracht, met daarbij op de (voormalige) bedrijfswoning de aanduiding plattelandswoning.

De bewoners van deze woning behouden dezelfde (lichtere) milieubescherming als bewoners van een bedrijfswoning. In voorkomende gevallen en op verzoek biedt de aanduiding plattelandswoning soms een oplossing voor een moeilijke bedrijfs- of woonsituatie. Vooral op locaties waar de agrarische bedrijfsvoering wordt voortgezet door een derde of de bedrijfswoning wordt bewoond door een particulier die geen relatie heeft met de agrarische bedrijfsvoering.

Opgemerkt wordt dat deze lichtere milieubescherming alleen geldt voor de bedrijfsactiviteiten die binnen het bouwvlak plaatsvinden waarop deze aanduiding ligt. Het betekent niet dat deze woning ook een lichtere milieubescherming krijgt ten aanzien van omliggende bedrijven. Daardoor is het niet mogelijk om binnen de invloedsfeer van andere veehouderijen een aanduiding plattelandswoning toe te kennen. Van deze regel wordt een uitzondering gemaakt wanneer de (voormalige) bedrijfswoning wordt bewoond door een rustende boer. Dit is een ondernemer die na het staken van zijn bedrijfsactiviteiten in de (voormalige) bedrijfswoning blijft wonen.

Wanneer de agrarische bedrijfsbebouwing en de bedrijfswoning gesplitst worden verkocht of gebruikt leidt dit op termijn vaak tot fricties. Duidelijk is, dat geen medewerking wordt verleend aan de bouw van een nieuwe eerste of tweede bedrijfswoning, nadat aan de voormalige bedrijfswoning de aanduiding plattelandswoning is toegekend.

Uit ervaring blijkt dat splitsing van percelen op de langere termijn altijd tot problemen leidt.

Uitgangspunt is dat voormalige bedrijfswoningen die reeds tot burgerwoning zijn bestemd, niet alsnog tot plattelandswoning worden omgevormd. Er wordt nadrukkelijk voor gekozen om vanuit de gemeente niet het initiatief te nemen tot het omvormen van (voormalige) bedrijfswoningen tot plattelandswoning.

Bestaande afgesplitste bedrijfswoningen werden op verzoek bestemd tot plattelandswoning (peildatum 28 maart 2013). Aan nieuwe verzoeken waarbij de bedrijfswoning op deze peildatum nog niet is afgesplitst van het bedrijf, wordt niet meegewerkt.

Door de toekenning van het etiket plattelandswoning vervalt de prikkel om het bedrijf te saneren of bij bedrijfsbeëindiging de bestaande bedrijfsgebouwen te slopen.

- ***Ruimte voor ruimte***

Nieuwe woningen op basis van de Ruimte voor Ruimteregeling en de landgoedregeling blijven mogelijk indien aan de criteria uit de Verordening ruimte wordt voldaan.
Deze woningen zijn alleen toegestaan, mits zij op ruimtelijk acceptabele plaatsen worden gesitueerd. Voor 2017 heeft het college besloten om niet mee te werken aan nieuwe ruimte voor ruimtewoningen omdat de markt met dit type woningen op dit moment verzadigd is. Van dit besluit wordt afgeweken wanneer ter plaatse of elders in de gemeente Bladel een intensieve veehouderij wordt gesaneerd.

- ***Landgoedwoning***

Het inrichten van een landgoed biedt de mogelijkheid om nieuwe natuur/landschap aan te leggen in ruil voor de bouw van extra woningen. Dit principe verdient ondersteuning en geeft maatschappelijke meerwaarde omdat een landgoed grotendeels opgesteld moet worden voor publiek. Het aantal initiatieven is zeer beperkt vanwege de eisen uit de Verordening ruimte. Een landgoed moet minimaal 10 ha groot zijn, dan zijn maximaal 2 extra woning mogelijk. Voor elke 5 ha die aan het landgoed wordt toegevoegd, mag één extra landgoedwoning worden gebouwd.

- ***Recreatiewoning***

Onder een recreatiewoning wordt verstaan: een gebouw bestemd voor verblijfsrecreatie ten dienste van een huishouden dat zijn hoofdverblijf elders heeft.
Functieverandering van recreatiewoning naar bedrijfs- of burgerwoningen is, over en weer, niet toegestaan.
Het toevoegen van nieuwe solitair gelegen recreatiewoningen is ook niet mogelijk.

- **Mantelzorg**

Binnen bovengenoemde typen woningen kunnen activiteiten plaatsvinden in het kader van (tijdelijke) mantelzorg. Vanwege de recreatieve functie geldt de mogelijkheid tot het verlenen van mantelzorg niet voor een recreatiewoning.

Onder *mantelzorg* wordt verstaan: Intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaalmedisch adviseur kan worden aangetoond.

Van een mantelzorgwoning spreken we als een zorgvrager bij de mantelzorger gaat wonen of andersom
en hiervoor een aan- of bijgebouw bij de woning van de mantelzorger geschikt wordt gemaakt, een tijdelijke mantelzorgunit aan de woning wordt gekoppeld, dan wel een aparte woning of woonunit op
het erf van de mantelzorger wordt gerealiseerd. Het Besluit omgevingsrecht (Bor) gaat ervan uit dat een
mantelzorgwoning is bedoeld voor de huisvesting van een huishouden van maximaal twee personen.

Met het nieuwe Bor zijn de mogelijkheden sterk verruimd en kan dit in de meeste gevallen vergunningsvrij,
mits wordt voldaan aan navolgende voorwaarden:

- Realiseren van de mantelzorgwoning is vergunningsvrij, als de voorgestelde bebouwing voldoet
  aan het bestemmingsplan;
- Als dit niet voldoet dan is de oppervlakte van de mantelzorgwoning max. 150 m2 (afhankelijk
  van perceelgrootte) en max. hoogte 5 m.;
- Bewoning door max. 2 personen per mantelzorgwoning;
- Zorgbehoefte is noodzakelijk. Dit betekent een vorm van zorg van familieleden, vrienden en
  bekenden voor elkaar die noodzakelijk is om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Deze zorgbehoefte moet worden aangetoond met een verklaring van een deskundige uit de medische
  sfeer.

Uitgebreidere informatie over wat wel en niet is toegestaan, kan worden gevonden op de website www.omgevingsloket.nl en in de brochure die voor vergunningsvrije bijbehorende bouwwerken is verschenen.

Wanneer het niet mogelijk is vergunningsvrij een mantelzorgwoning te realiseren kan het bevoegd gezag (het college) door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken, mits voldaan wordt aan de voorwaarden gesteld in het bestemmingsplan.

Het doel is te voorkomen dat doorlopende (permanente) mantelzorgsituaties ontstaan, die uiteindelijk de vraag van een aparte woning weer oproepen. Na beëindiging van de mantelzorgsituatie dient de situatie in overeenstemming met het bestemmingplan te worden gebracht. Op deze manier wordt voorkomen dat extra zelfstandige wooneenheden ontstaan.

Bijlage 1 Feiten en cijfers

Bijlage 1.1 Grondgebruik gemeente Bladel

Bron: CBS (01-2017)

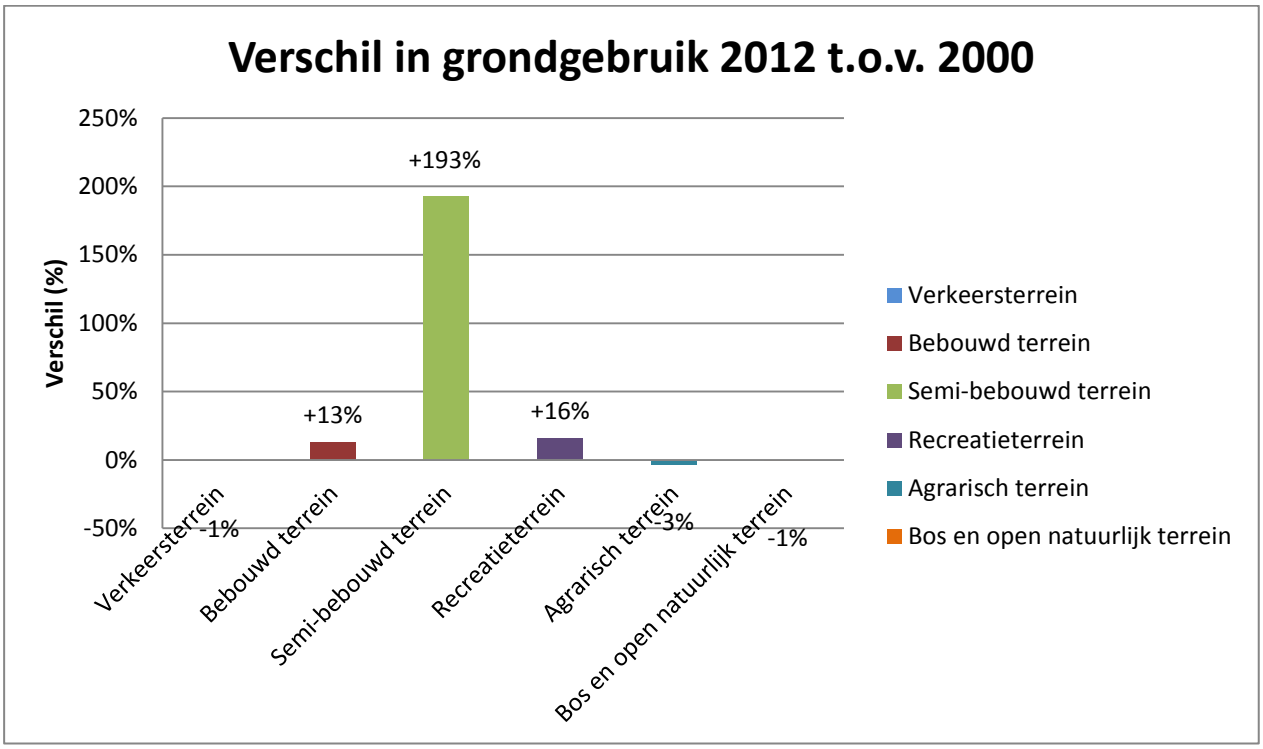

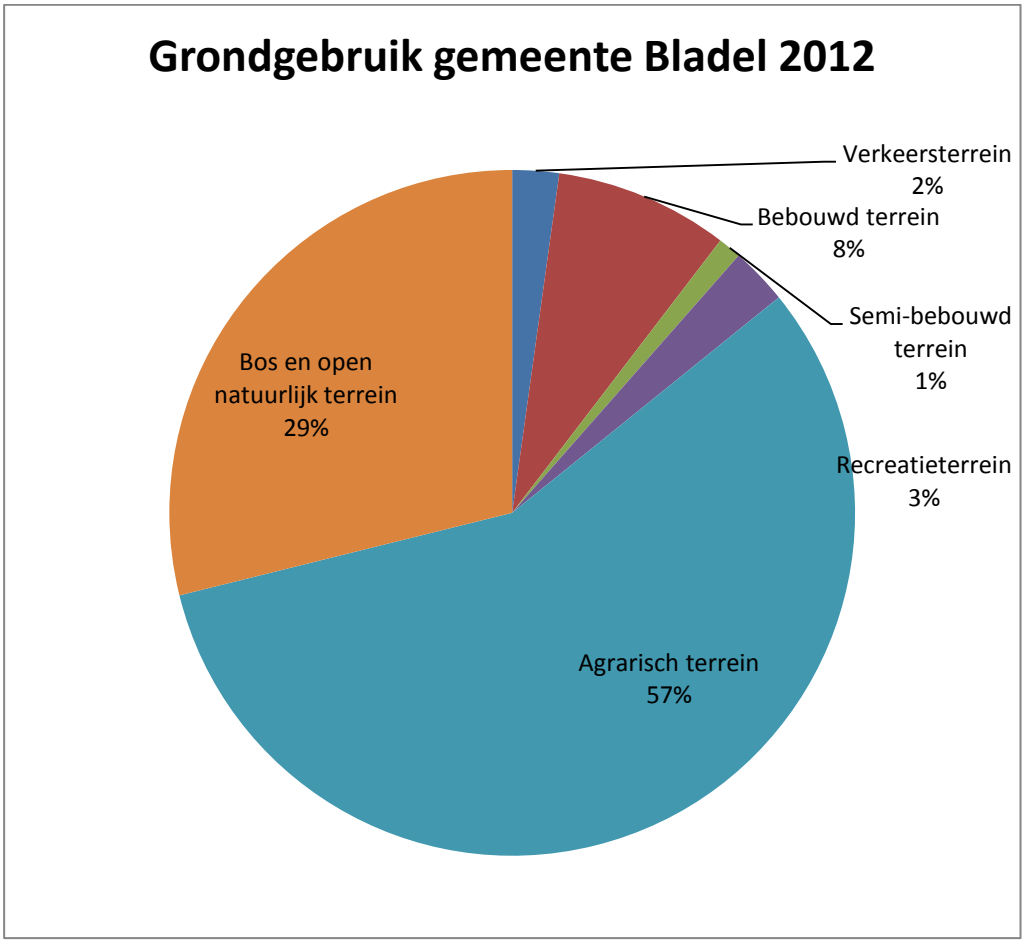

Bijlage 1.2 Gebruik van cultuurgrond gemeente Bladel

Bron: CBS (01-2017)

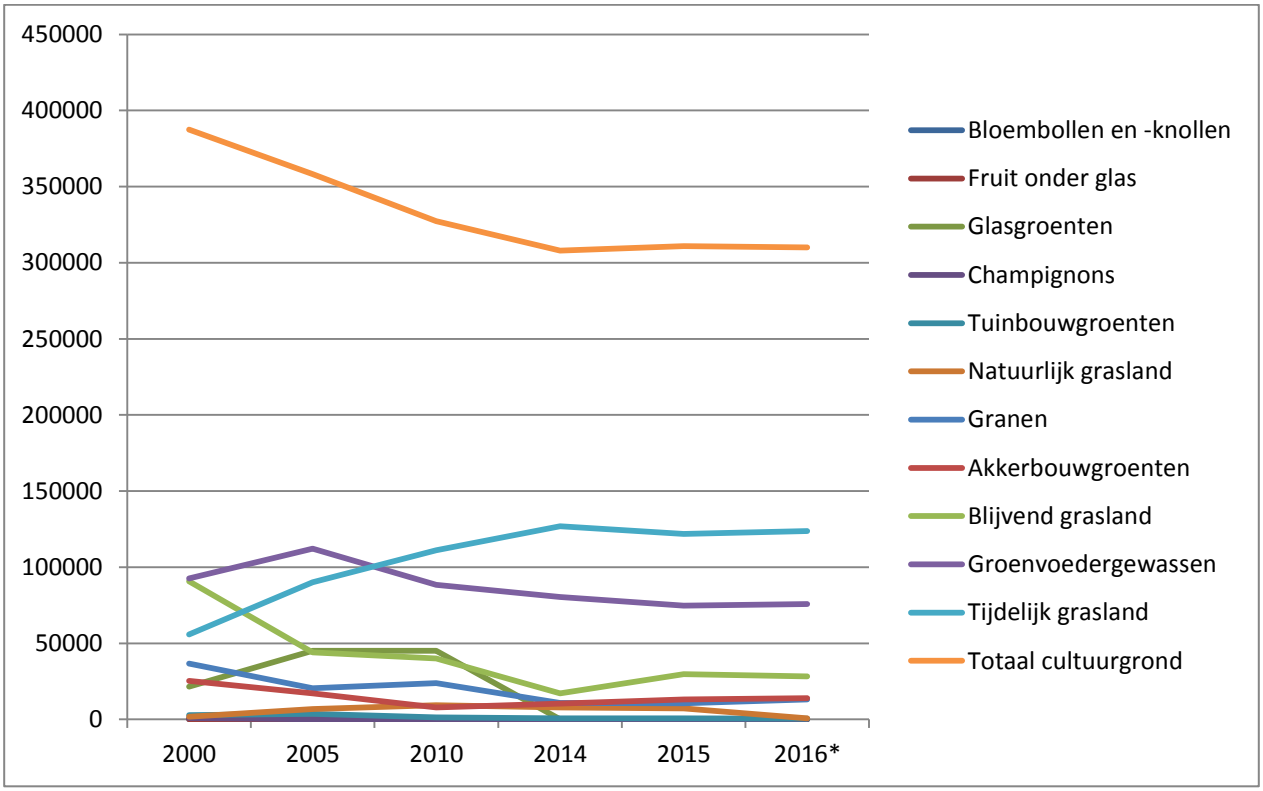

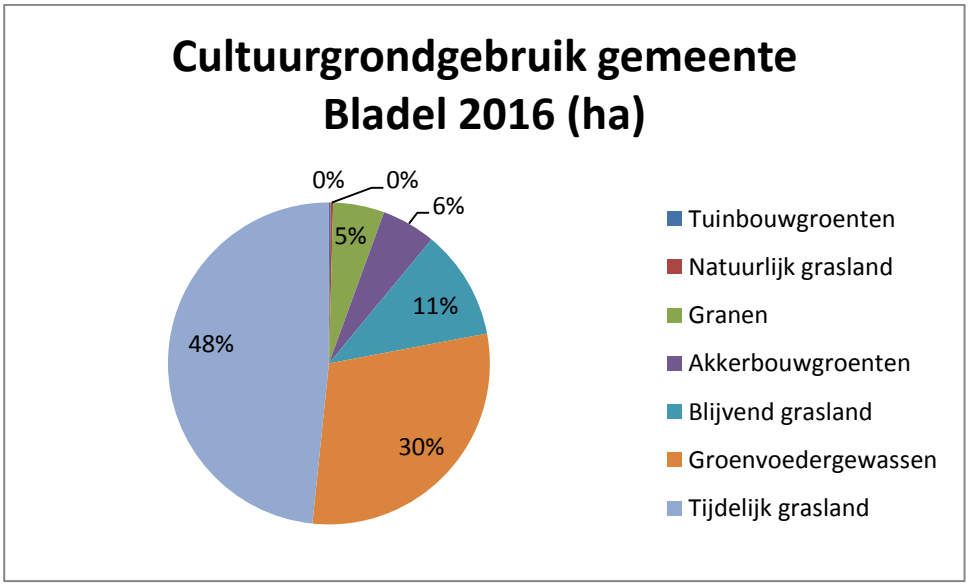

Bijlage 1.3 Agrarische bedrijven gemeente Bladel

Bron: CBS (01-2017)

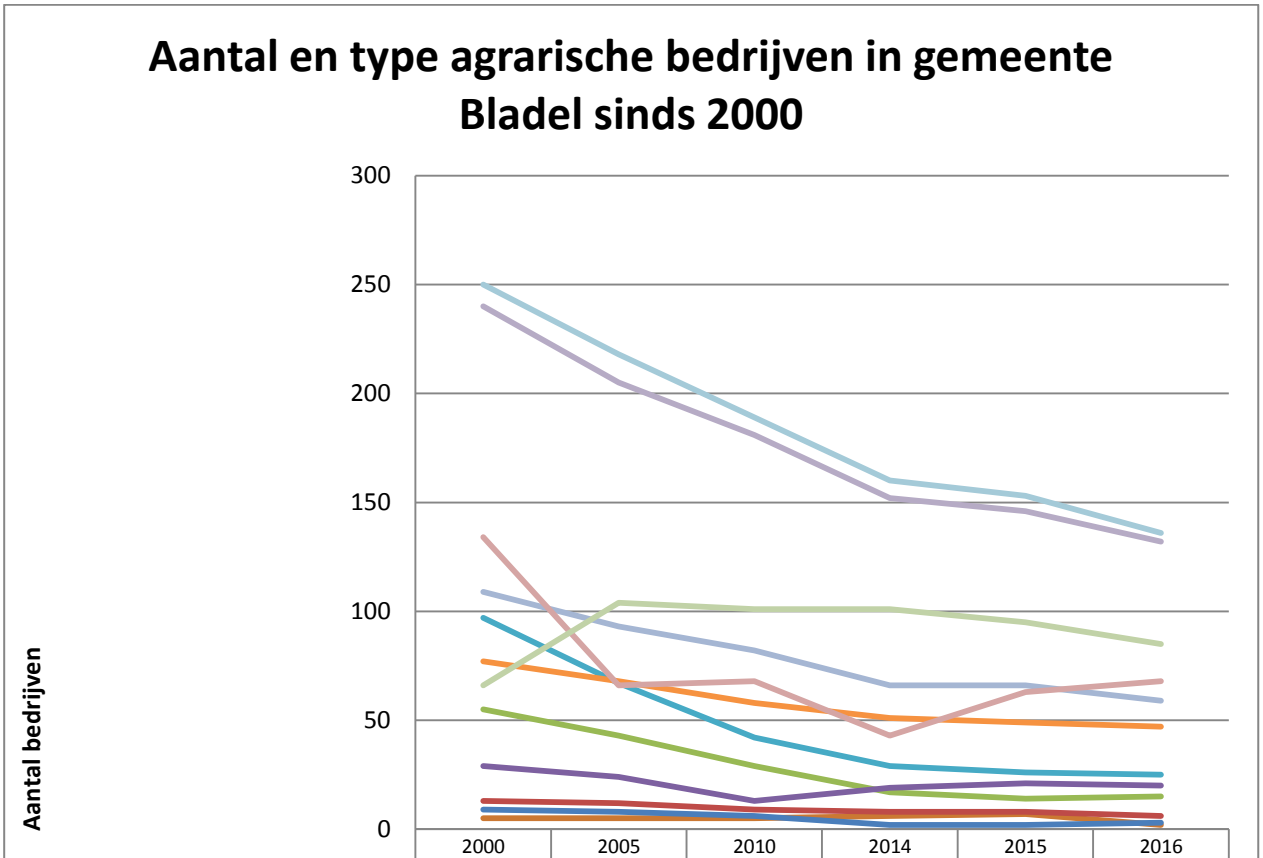

	2000	2005	2010	2014	2015	2016
Natuurlijk grasland	5	5	5	6	7	2
Tuinbouwgroenten	9	8	6	2	2	3
Kippen, totaal	13	12	9	8	8	6
Granen	55	43	29	17	14	15
Akkerbouwgroenten	29	24	13	19	21	20
Varkens, totaal	97	67	42	29	26	25
Melk- en kalfkoeien (>= 2 jaar)	77	68	58	51	49	47
Rundvee, totaal	109	93	82	66	66	59
Blijvend grasland	134	66	68	43	63	68
Tijdelijk grasland	66	104	101	101	95	85
Cultuurgrond	240	205	181	152	146	132
Totaal aantal agrarische bedrijven	250	218	189	160	153	136

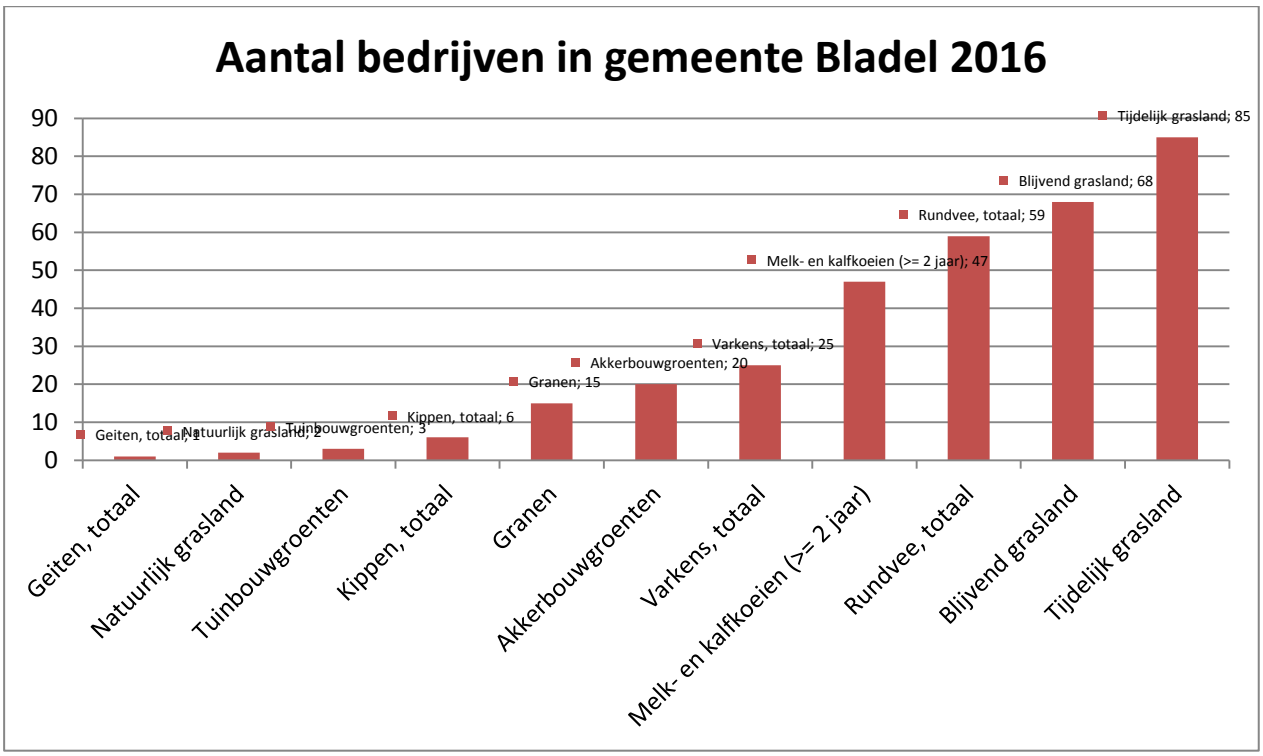
Aantal bedrijven in gemeente Bladel 2016
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
Geiten, totaal; 1
Natuurlijk grasland; 2
Tuinbouwgroenten; 3
Kippen, totaal; 6
Granen; 15
Akkerbouwgroenten; 20
Varkens, totaal; 25
Melk- en kalfkoeien (>= 2 jaar); 47
Rundvee, totaal; 59
Blijvend grasland; 68
Tijdelijk grasland; 85
Geiten, totaal
Natuurlijk grasland
Tuinbouwgroenten
Kippen, totaal
Granen
Akkerbouwgroenten
Varkens, totaal
Melk- en kalfkoeien (>= 2 jaar)
Rundvee, totaal
Blijvend grasland
Tijdelijk grasland

Bijlage 1.4 Kwaliteit woon – en leefklimaat gemeente Bladel

	Concentratie 2014	Adviesnorm WHO
Roet (µg/m3	tussen 0,7 - 1,5*	Geen norm vastgesteld
Fijnstof pm2,5 (µg/m3)	tussen 13-14,5*	10
Fijnstof pm10 (µg/m3)	tussen 20 – 39*	20
NO2 (ug/m3)	tussen 14-39*	40
	Concentratie 2013	
Ammoniak (µg/m3)	tussen 0 – 30**	
	Concentratie 2017	**Adviesnorm Gezondheidsraad**
Endotoxinen (eu/m3)	Enkele locaties >30***	30
	Niveau	**Adviesnorm GGD**
Geluid	Niet inzichtelijk	nacht: 30 dB(A) Lnight / dag: 35 dB(A) lden
	Niveau 2015	**Adviesnorm EU**
Waterkwaliteit	Ontoereikend*	Goed
	Niveau 2016	**Adviesnorm GGD**
Geur	8% van geurgevoelige objecten overbelast****	Geen overbelaste situaties

* Atlas Leefomgeving, geraadpleegd 17-02-2017
** RIVM (geodata.rivm.nl) 2015
*** Berekend door Omgevingsdienst zuidoost Brabant 29-11-2016
**** Berekend door Omgevingsdienst zuidoost Brabant 13-09-2016

Bijlage 2 Actiepunten

Overzicht van de actiepunten voortvloeiend uit het beleid

Thema	**Uit te voeren acties**
Natuur	Keuzes maken voor doelgroepen die welkom zijn in natuurgebieden
	Meer handhaving, aanleg van fysieke beperkingen en inzet van communicatie
	Omzetten van landbouwpercelen die nog in kerngebieden natuur liggen naar natuur middels aankopen van percelen
	Verminderen van nutriëntendepositie op landbouwgronden die tegen kerngebieden aan liggen middels verhoogde inzet op communiceren van de mogelijkheden voor Stika
	Omzetten van bosranden naar opgaande zoombeplanting
	Overige acties omschreven in Groenvisie “Groen tot in de kern(en)” 2009-2024
Duurzame energie	Geen aanvullende eisen stellen bovenop landelijke en provinciale regelgeving en de gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land
	Mocht er in 2020 nog geen initiatief bij de gemeente bekend zijn om windmolens te realiseren, dan gaat de gemeente zelf actief aan de slag om op eigen (al dan niet hiervoor aangekochte) grond windmolens te realiseren.
	Opzetten van een lokaal project voor zonnepaneel-delen, in samenwerking met bedrijven
	Alle gemeentelijke gebouwen voorzien van zonnepanelen
	Aanleg van zonnepanelen op parkeerterreinen van de sportparken in bezit van de gemeente
	Zonnepaneelvelden buiten de bebouwde kom zijn toegestaan, mits wordt voldaan aan de eisen voor landschappelijke inpassing zoals die ook worden gehanteerd bij andere ontwikkelingen (zie ook begrippenlijst)
	Indien in 2020 niet 20% van de energie duurzaam is opgewekt, zal de gemeente ook zonnepaneel-velden realiseren op eigen grond met een minimum van 15 ha. Indien nodig zal hiervoor grond worden aangekocht
	Zelf geen initiatieven opzetten voor geothermie maar wel mee te werken aan nieuwe initiatieven waarbij gebruik gemaakt wordt van geothermie
Grondgebonden landbouw	Continueren van Stika stelsel met extra inzet op communicatie
	Instandhouding van landschappelijke inpassingseisen voor ruimtelijke ontwikkelingen
	Meenemen van controles op uitvoering landschappelijke inpassing bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen handhavingsprogramma
	Mogelijkheden voor een kavelruil project onderzoeken
	Op eigen pachtgronden eis opnemen om te werken volgens Skal richtlijnen
	Voor overige acties zie Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020
Veehouderij	De maximale bouwblokgrootte blijft gehandhaafd op 1,5ha
	-Qua geurnormen worden de conclusies van de evaluatie van 2016 gevolgd, tenzij de inspraakreacties leiden tot een ander inzicht.
	Uitbreiding van veehouderijen en omschakeling naar andere diersoorten is mogelijk mits de ontwikkeling op gemeentelijk niveau niet bijdraagt aan hogere emissies van fijnstof, endotoxine, ammoniak en/of geur. Bij voorkeur nemen deze emissies door de ontwikkeling af. Als peildatum wordt de datum van besluitvorming voor dit beleid gehanteerd.

	Een ontwikkeling mag op zichzelf niet leiden tot een (meer) overbelaste situatie, als dit niet haalbaar is dan moeten de emissies van endotoxine, fijnstof, ammoniak en geur door een ontwikkeling in ieder geval dalen ten opzichte van de bestaande situatie.
	Nieuwe instrumenten die vanuit de provincie of het rijk voor de gemeente ter beschikking komen om gezondheid als toetsingsonderdeel mee te nemen bij nieuwe ontwikkeling worden toegepast.
	Bij te verlenen vergunningen zal dan ook een goede landschappelijke inpassing als voorwaarde worden meegenomen, zoals dat nu ook het geval is.
	Als sprake is van een nieuw initiatief dat niet past binnen de bestaande beleidskaders, maar dat wel positieve effecten heeft op milieu, gezondheid, dierwelzijn en/of de opwekking van duurzame energie dan wordt afgewogen of de voordelen opwegen tegen de (mogelijke) nadelen. Er zal hiertoe per geval een afweging gemaakt worden.
Mestverwerking	Er gelden een aantal kaders voor zowel provinciaal (grootschalig >25.000 m3/jaar) als gemeentelijk vergunde bedrijven (kleinschalig <25.000m3/jaar); deze zijn gedefinieerd onder kopje 5.3.
Toerisme en recreatie	De mogelijkheden voor flexibele bestemmingsplannen (onder voorwaarden) verder uitwerken middels een pilot
	Nulmeting doen: Wat hebben we nu aan recreatie binnen de gemeente Bladel
Overige economische activiteiten	Overige economische activiteiten in het buitengebied beperkt toelaten. Dit betekent in beginsel een brutomaat van 3.000m2, nettomaat van 1.250m2 en maximaal milieucategorie 2 conform VNG Brochure. Maatwerk blijft (onder voorwaarden) mogelijk. Dit wordt de komende periode verder uitgewerkt
	Mogelijkheden voor invulling van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) voor wat betreft overige economische activiteiten in de komende periode verder uitwerken
Wonen	Bijgebouwenregeling verder uitwerken en de raad informeren over de specifieke uitwerking hiervan. De regeling tevens opnemen in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied Bladel